

ISTRAŽIVANJE KORUPCIJE U VISOKOM OBRAZOVANJU

Ciljevi istraživanja

- Stav građana Crne Gore o Univerzitetu i kvalitetu obrazovanja na UCG
- Stav građana Crne Gore o Bolonjskom režimu studiranja
- Stav građana Crne Gore o političkom angažmanu profesora Univerziteta
- Percepcija korupcije u Crnoj Gori i posebno na UCG
- Mjerenje kvaliteta i zadovoljstva studija na UCG od strane studenata UCG
- Percepcija korupcije studenata UCG u društvu
- Stavovi i iskustva studenata UCG o korupciji na UCG
- Analitički komparativni pokazatelji o problemima korupcije i visokog obrazovanja u Crnoj Gori uopšte

Operacionalna definicija korupcije

- ***Razmjena između studenata i nastavnika posredstvom koje obje strane ostvaraju lične nelegitimne benefite na štetu samog procesa obrazovanja***
- ***Dimenzije korupcije su:***
 - Percepcija građana o stepenu korupcije
 - (Ne)jednakost kriterijuma za sve studente
 - (Ne)postojanje političkog pritiska na UCG
 - Korišćenje veza i protekcije prilikom polaganja ispita
 - Uzimanje novca za polaganje ispita
 - Uzimanje poklona za polaganje ispita
 - Ucjenjivanje studenata da kupuju knjige/skripte
 - Sexualno uznemiravanje od strane profesora

IZVORI PODATAKA

1. Istraživanje realizovano na reprezentativnom uzorku svih punoljetnih građana Crne Gore
2. Istraživanje realizovano na reprezentativnom uzorku studenata UCG
3. Evropsko istraživanje vrijednosti (EVS) – međunarodno naučno istraživanje

Istraživanje na reprezentativnom uzorku svih punoljetnih građana Crne Gore

- Istraživanje obavljeno u mjesecu **oktobru 2009.**
- Standardni dvostruko stratifikovani uzorak sa slučajnim izborom ispitanika u finalnim jedinicama (7 do 8 ispitanika po popisnom krugu)
- Realizovani uzorak: **1007** ispitanika
- Standardna statistička greška $\pm 3,09\%$ sa intervalom povjerenja 95%, za pojave sa incidencom od 50%

Osnovne karakteristike uzorka za istraživanje na nivou čitave Crne Gore

Polna struktura ispitanika	%
Muškarci	49.7
Žene	50.3
UKUPNO	100.0

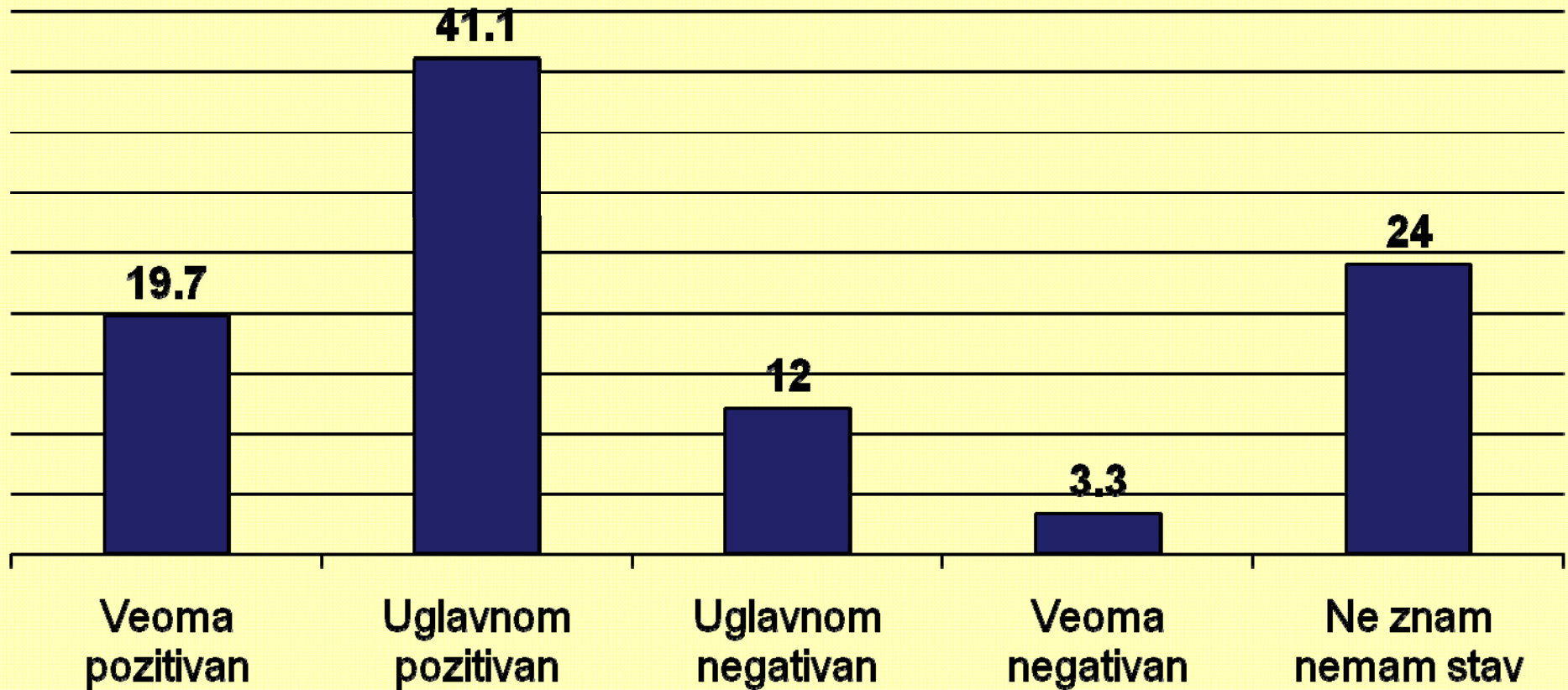
Nacionalnost ispitanika	%
Crnogorci	45.3
Srbi	34.3
Albanci	5.1
Bošnjaci	2.6
Muslimani	10.5
Hrvati	1.0
Ostali	1.1
UKUPNO	100.0

Godine po kategorijama	%
18-34	34.5
35-54	37.5
55+	28.0
UKUPNO	100.0

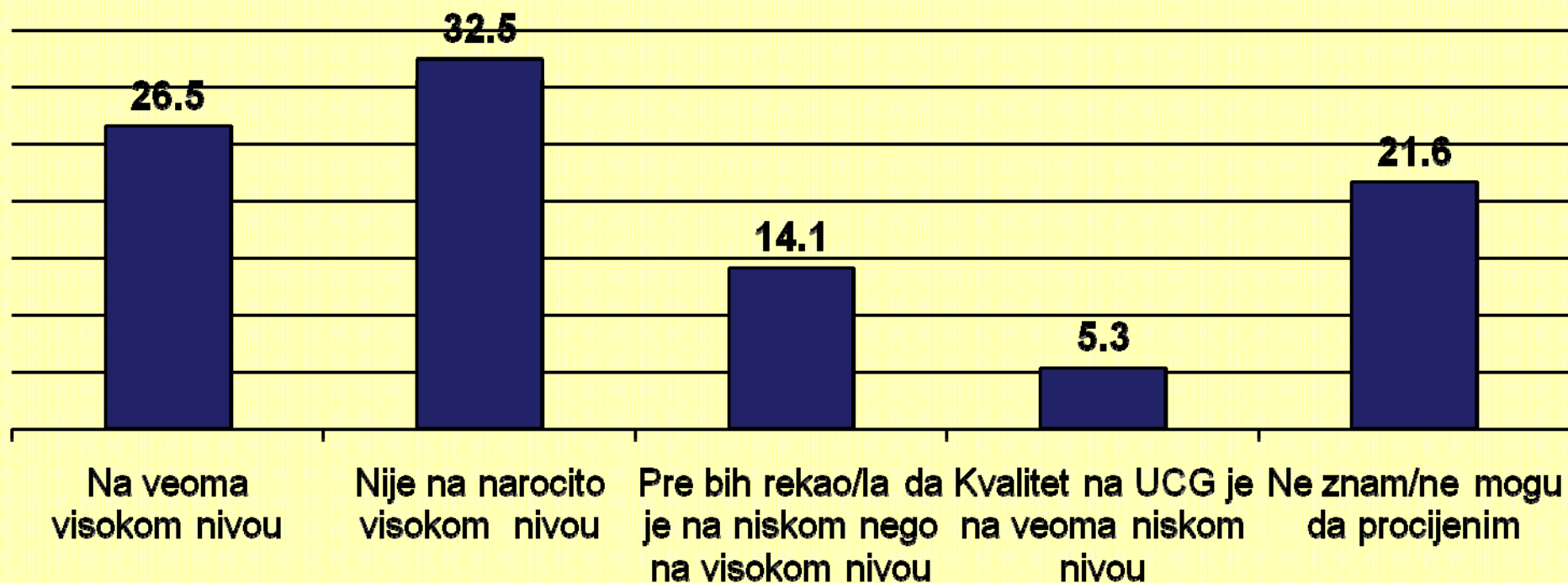
Vjeroispovjest ispitanika	%
Pravoslavna SPC	52.2
Pravoslavna CPC	21.7
Islamska	18.6
Katolička	3.5
Neka druga	0.4
Ateista	3.5
UKUPNO	100.0

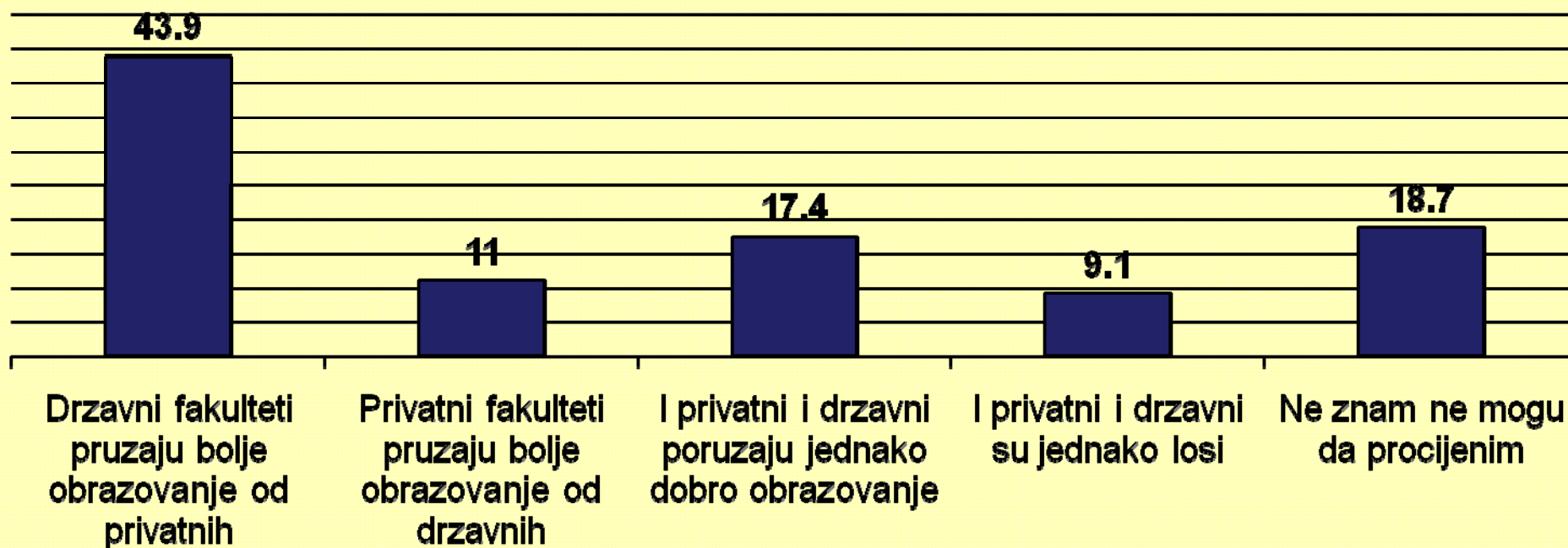
Kakav je Vaš stav o Univerzitetu Crne Gore? - %

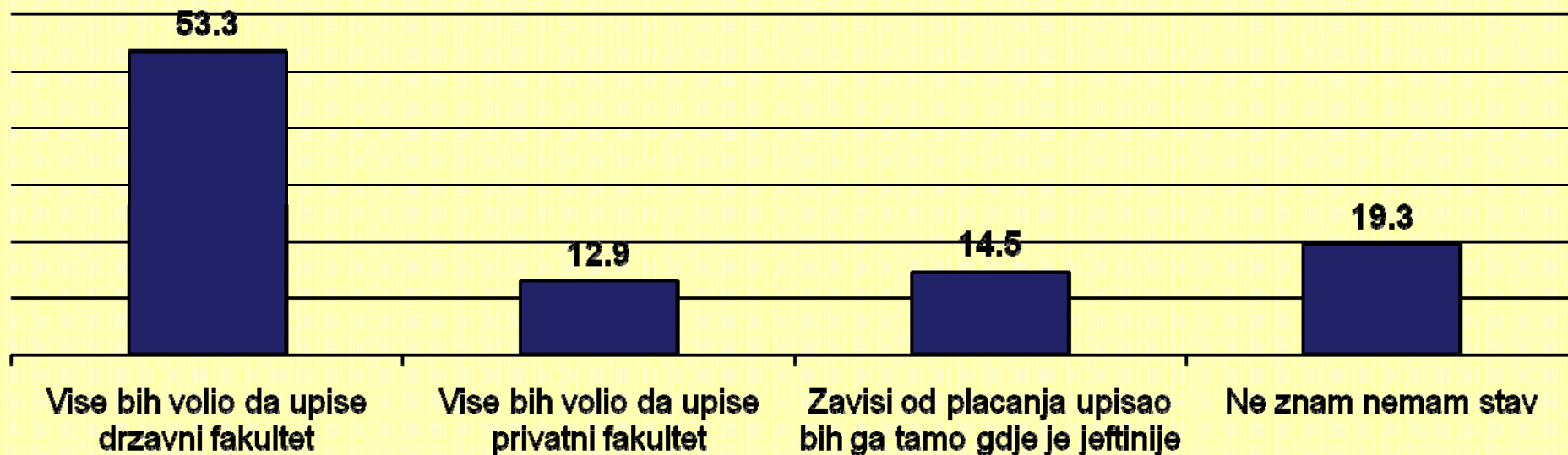
Kvalitet studija na Univerzitetu Crne Gore? - %

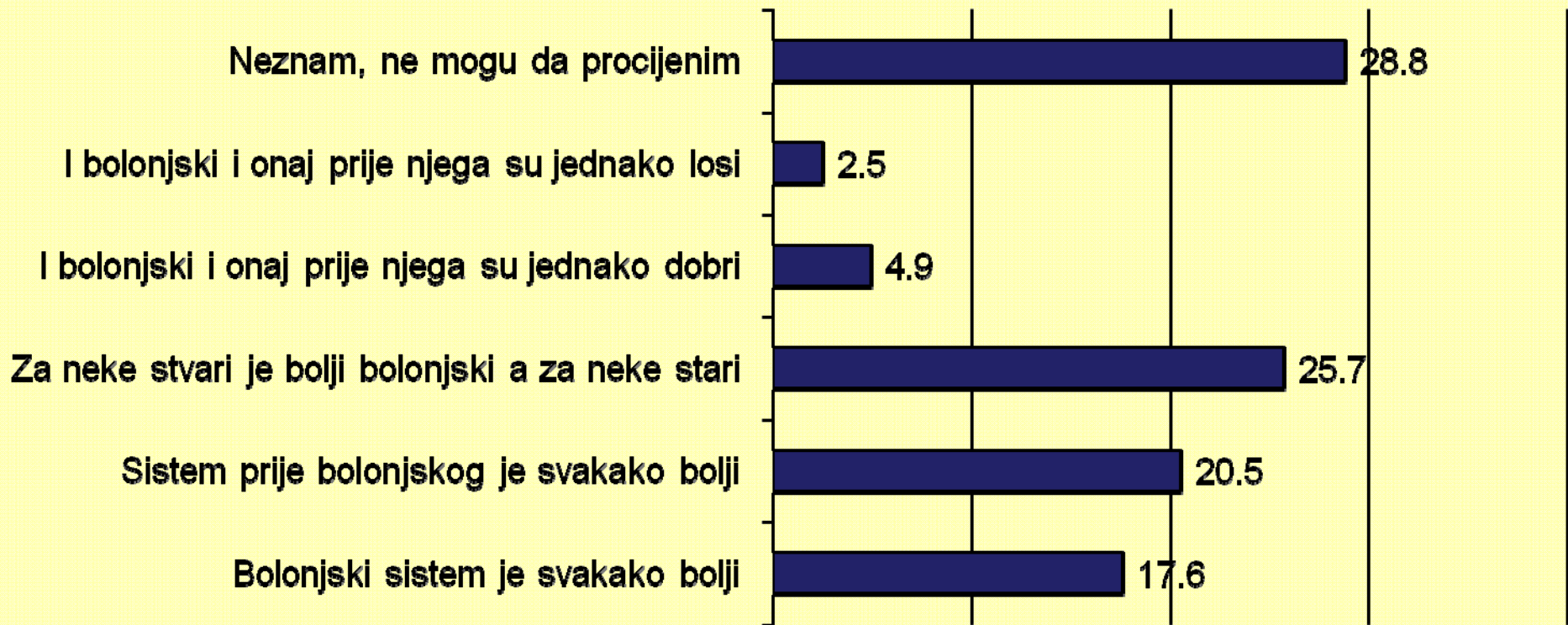
Po Vašem mišljenju gdje se dobija bolje obrazovanje na privatnim ili državnim fakultatima? - %

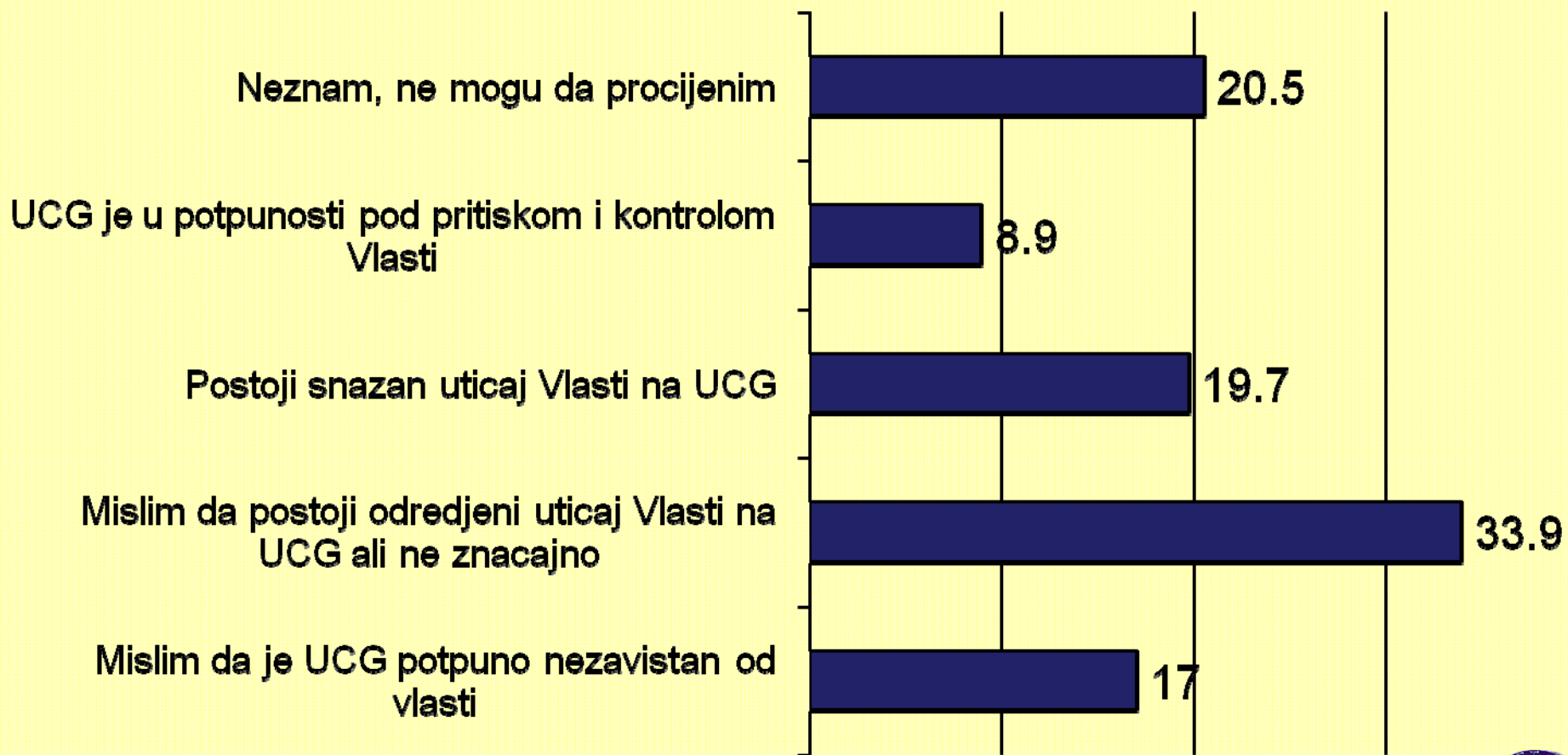
Gdje bi ste željeli da Vaše dijete eventualno upiše studije ove godine? - %

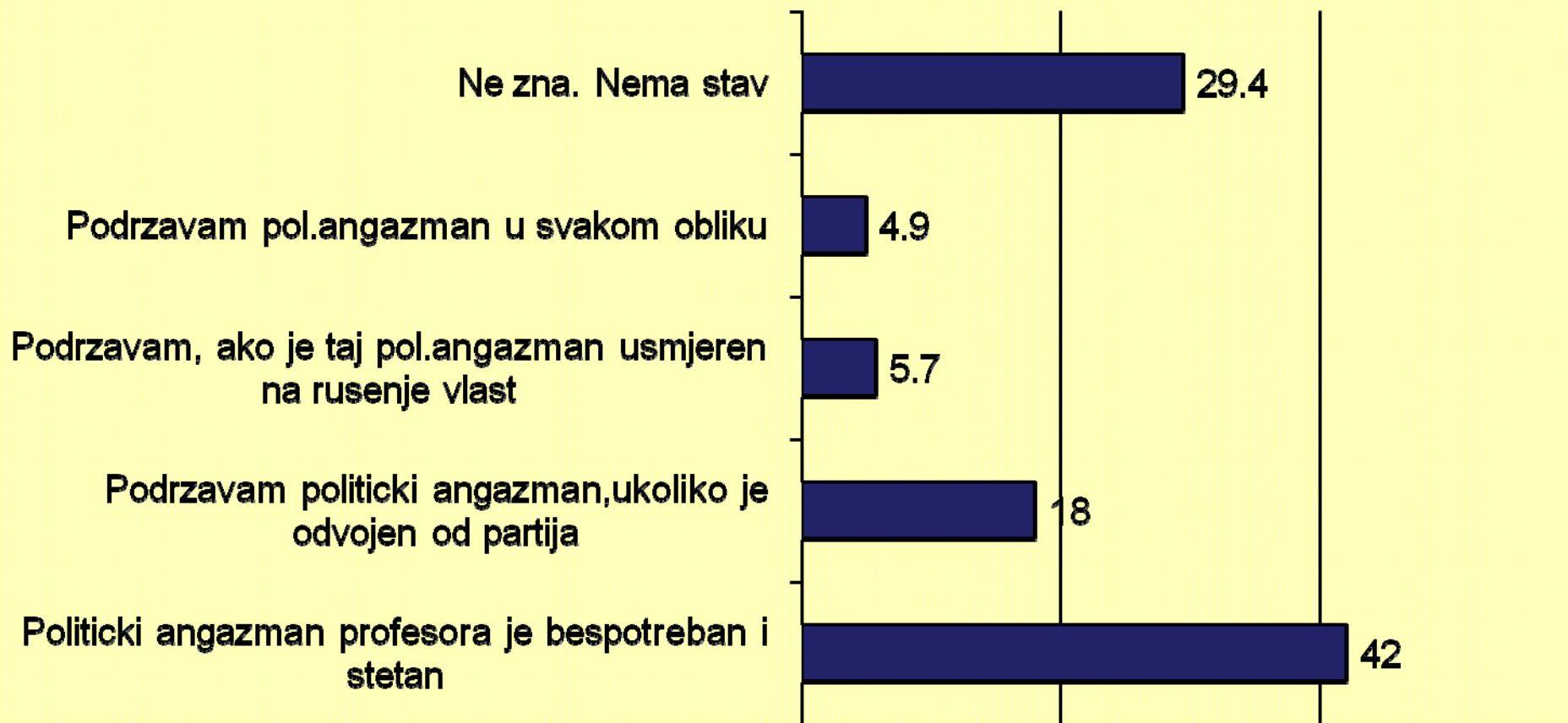
Kakav je Vaš stav po pitanju Bolonjskog sistema?-%

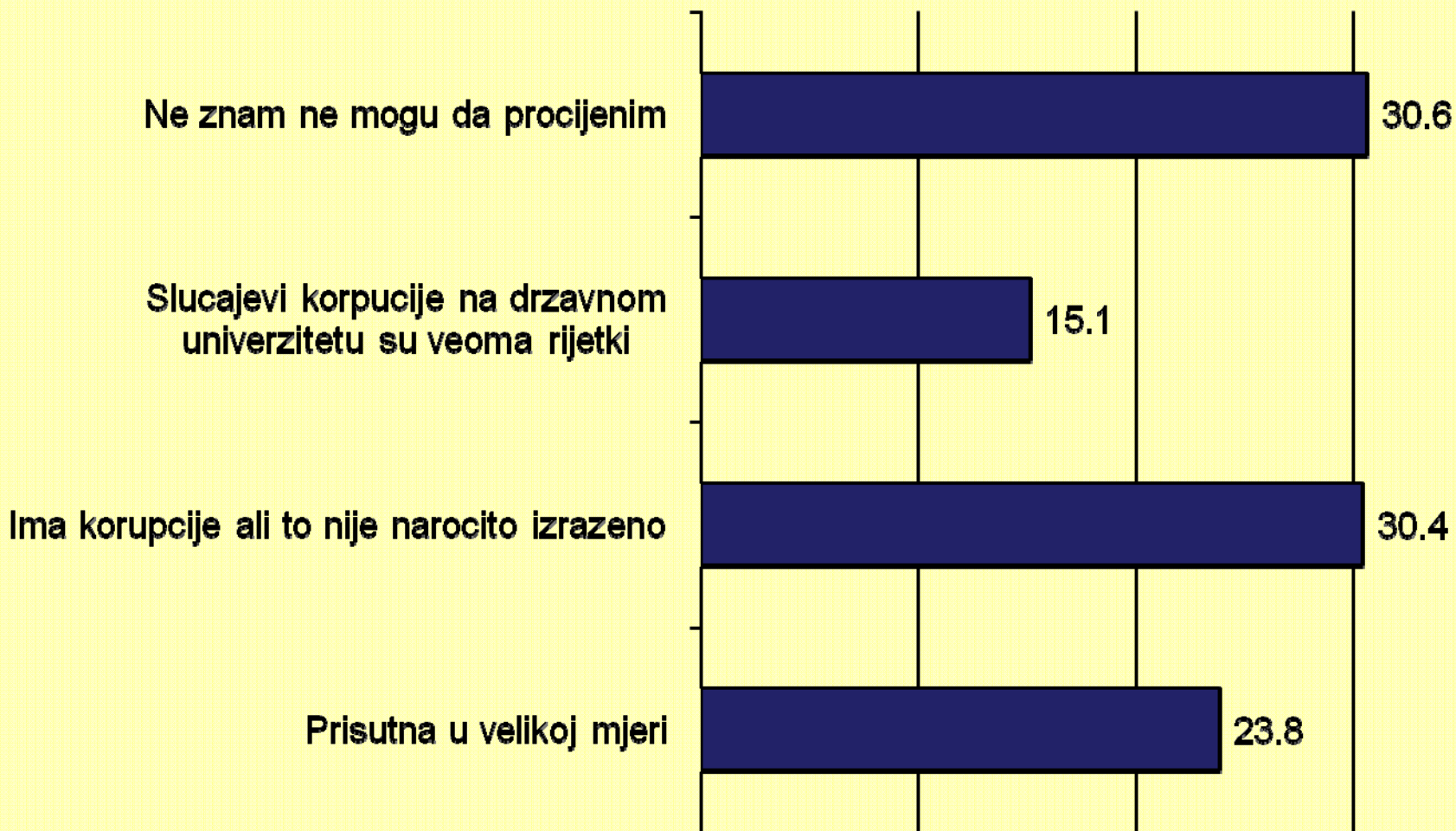
Smatrate li da je Univerzitet Crne Gore nezavistan od vlasti? - %

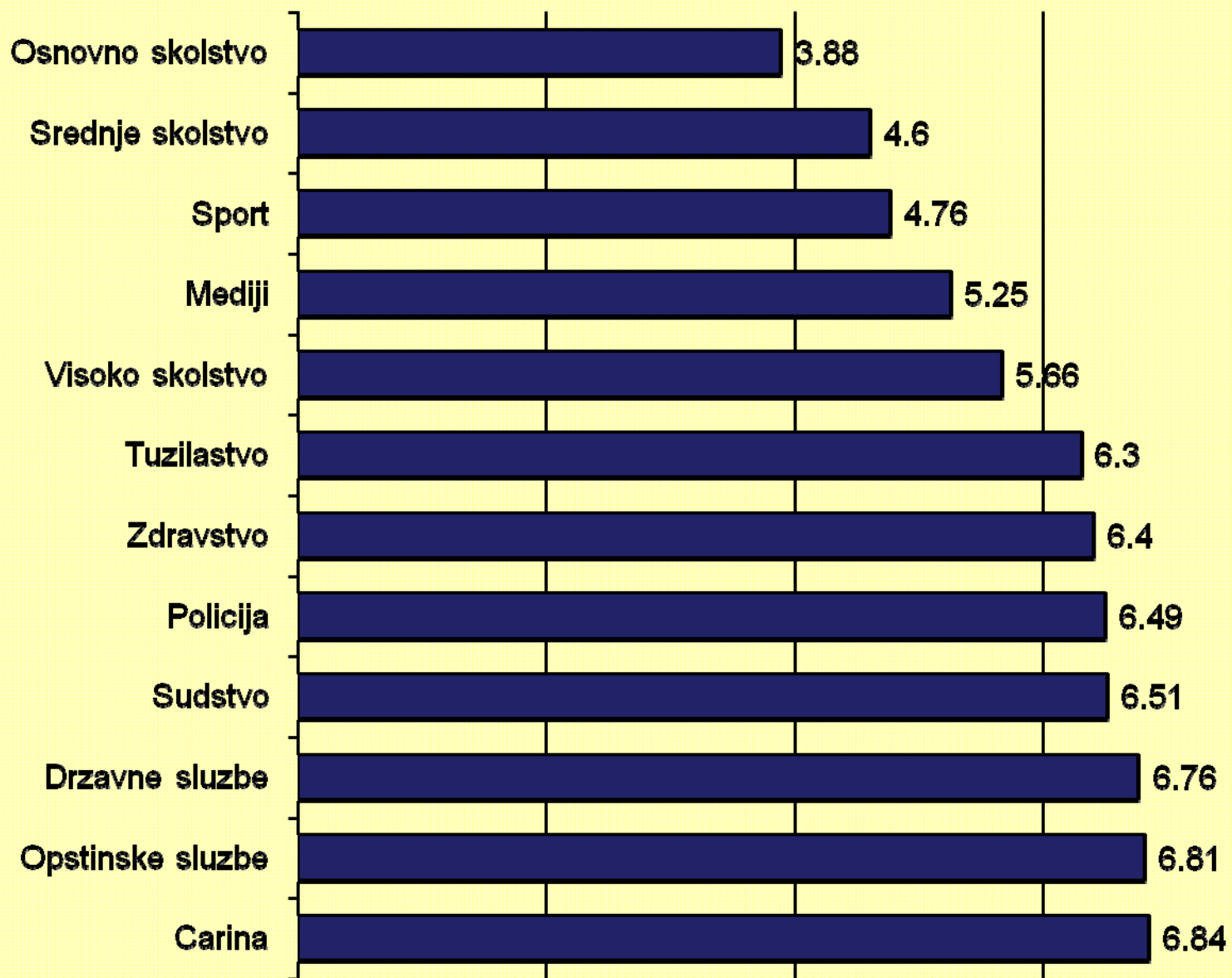
Stav u odnosu na politički angažman profesora? -%

U kojoj mjeri je korupcija prisutna na Univerzitetu Crne Gore?-%

INDEX KORUPCIJE

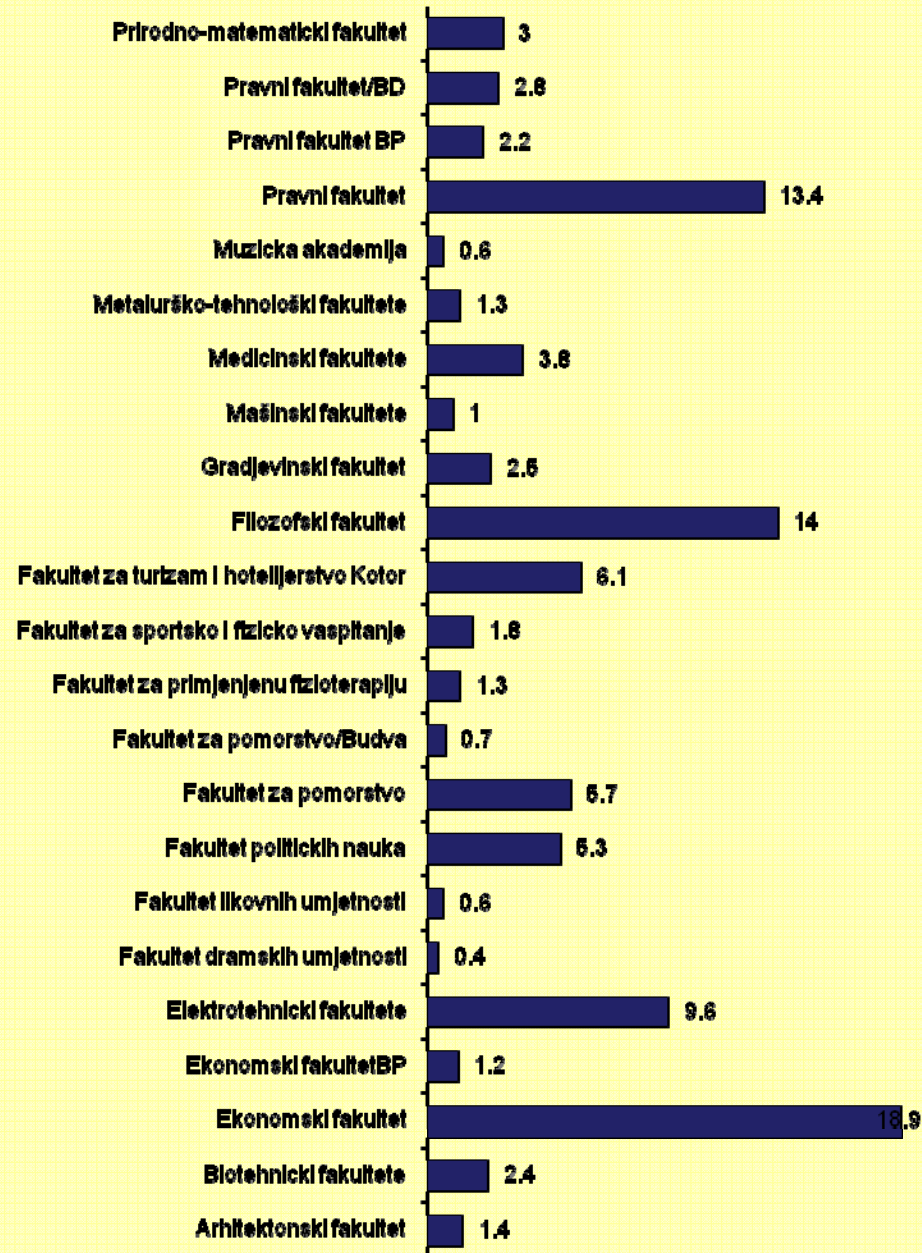
STAVOVI STUDENATA O UNIVERZITETU

Osnovne karakteristike istraživanja

- Istraživanje je realizovano u decembru 2009 godine
- Uzorkovanje je realizovano na bazi svih studenata 2., 3. i specijalističke godine studija
- Trostruko stratifikovan uzorak sa slučajnim izborom ispitanika u finalnim jedinicama izbora
- Popisni krugovi su bazirani na potpunoj reprezentativnosti svakog pojedinog studijskog programa na UCG
- Ukupno 1249 ispitanika
- Standardna statistička greška uzorka +/- 2,8% sa intervalom povjerenja od 95% za pojave sa incidencom od 50%

Fakultet na kome studirate - %

Studijski program - %

	N	%		N	%
Hotelijerstvo	14	1.1	Geografija	7	.6
Turizam	62	5.0	Njemacki jeik i knjizevnost	12	1.0
Menadžment u pomorstvu	33	2.6	Pedagogija	4	.3
Pomorska nauka	6	.5	Sociologija	11	.9
Nautika	19	1.5	Sportski trener	2	.2
Sportsko novinarstvo	6	.5	Psihologija	9	.7
Fizicka kultura	15	1.2	Engleski jezik i književnost	28	2.2
Uciteljski	38	3.0	Ruski jezik i književnost	9	.7
Italijanski jezik i književnost	10	.8	Srpski jezik i književnost	8	.6
Predškolsko vaspitanje	23	1.8	Filozofija	4	.3
Istorija	7	.6			

Studijski program - %

	N	%		N	%
Francuski jezik i književnost	5	.4	Menadžment u građevinarstvu	2	.2
Stomatologija	5	.4	Racunarske Nauke	5	.4
Biljna proizvodnja	13	1.0	Ekonomija	179	14.3
Stocarstvo	13	1.0	Menadžment	71	5.7
Energetika	16	1.3	Evropske studije	7	.6
Arhitektura	18	1.4	Socijalni rad	8	.6
Primjenjeno racunarstvo	79	6.3	Politikologija	7	.6
Elektronika	22	1.8	Medjunarodni odnosi	23	1.8
Hemijska tehnologija	8	.6	Novinarstvo	20	1.6
Zaštita životne sredine	6	.5	Matematika	18	1.4
Metallurgija	2	.2	Biologija	4	.3
Gradjevinarstvo	24	1.9	Racunarske nauke	11	.9

Studijski program - %

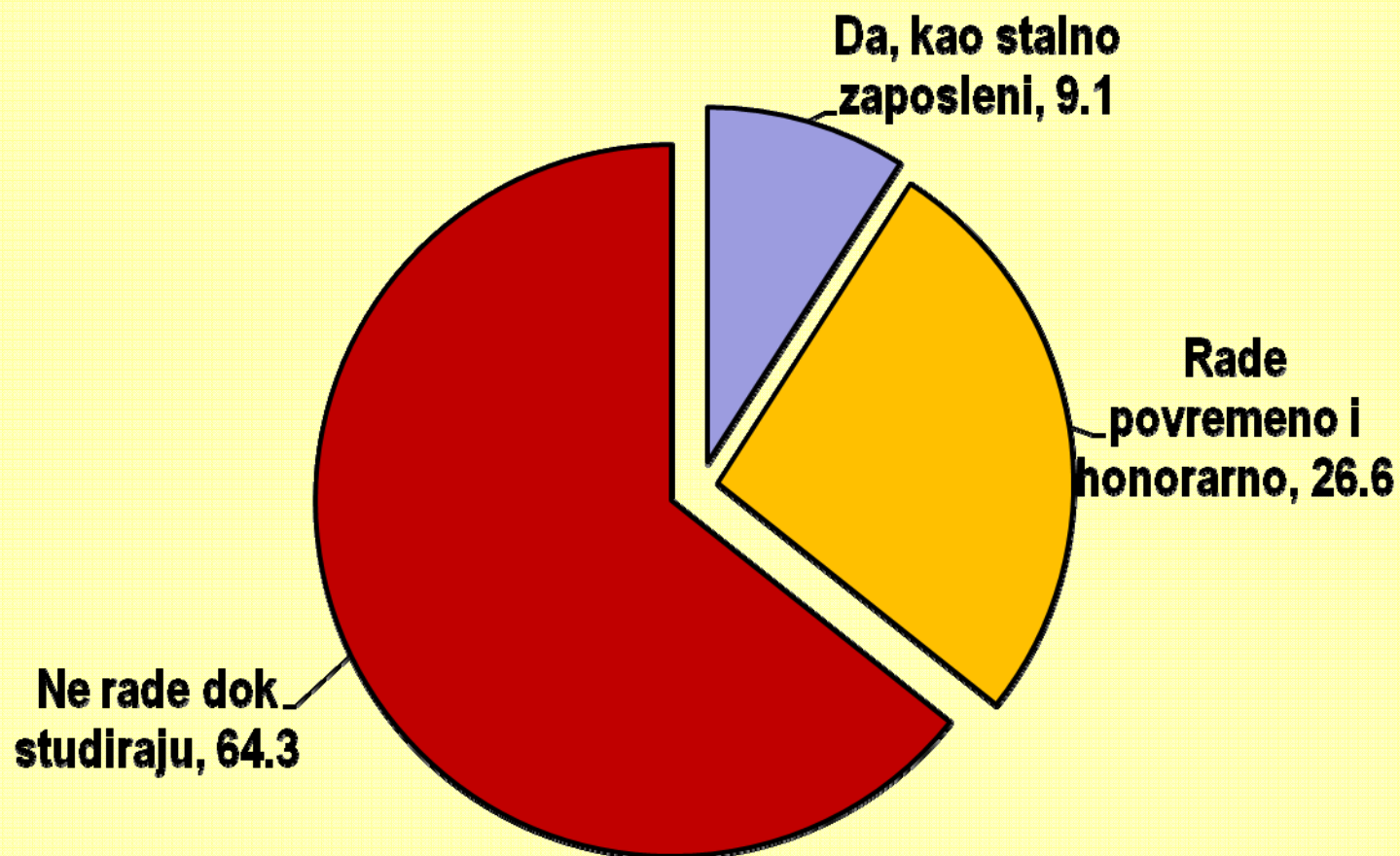
	N	%
Obrazovanje ucitelja na albanskom jeziku	3	.2
Farmacija	8	.6
Opšta medicina	34	2.7
Primjenjena poljoprivreda	4	.3
Filmska i TV režija	2	.2
Dramaturgija	2	.2
Gluma	1	.1
OMP	6	.5
Gudacki instrumenti	2	.2
Graficki dizajn	3	.2
Slikarstvo	3	.2
Vajanje	1	.1

	N	%
Brodmaštinstvo	12	1.0
Pomorska elektrotehnika	11	.9
Opšti	16	1.3
Pravne nauke	230	18.4
Diplomatija	1	.1
Bez odgovora	17	1.4

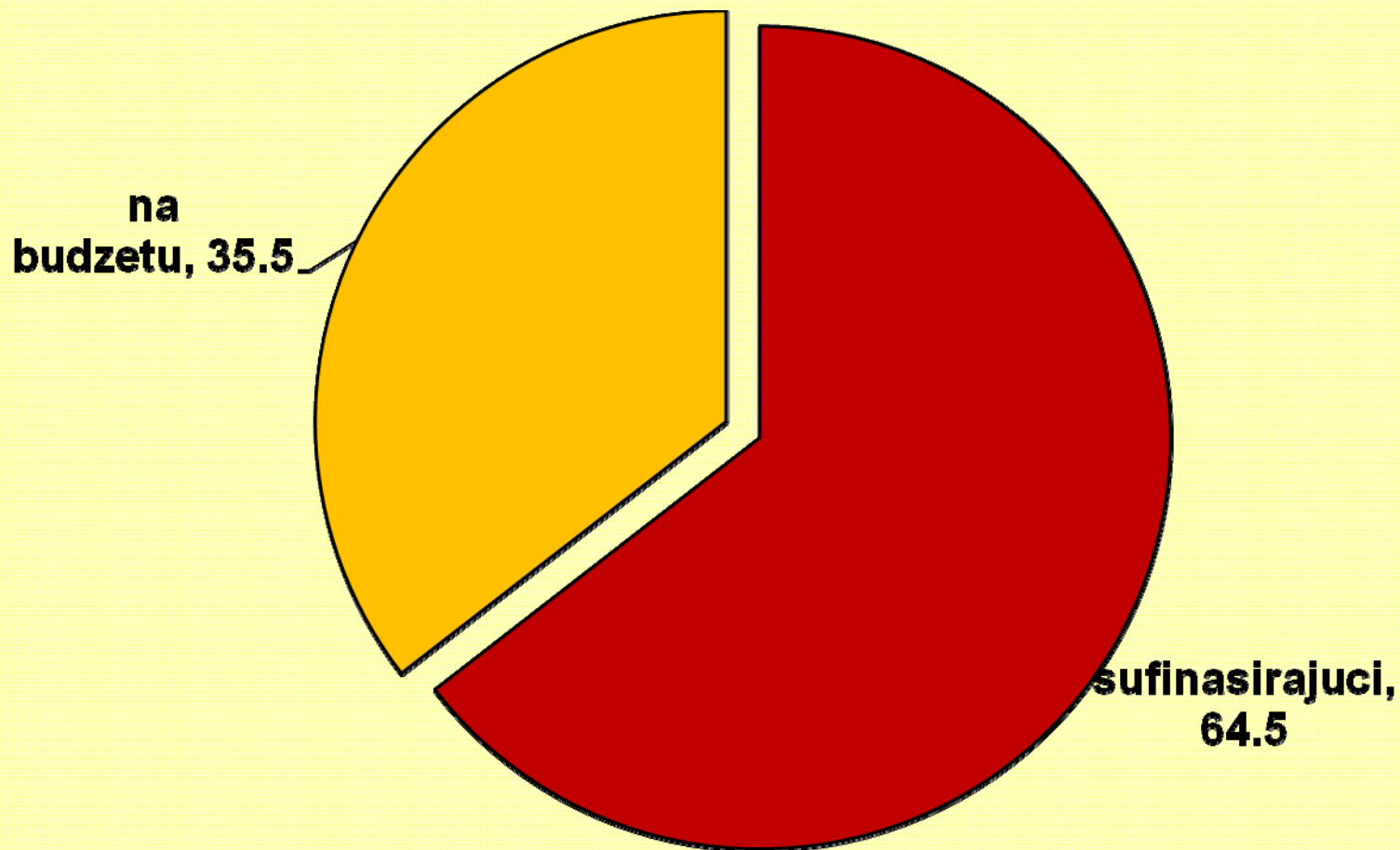
UKUPNO: 1249

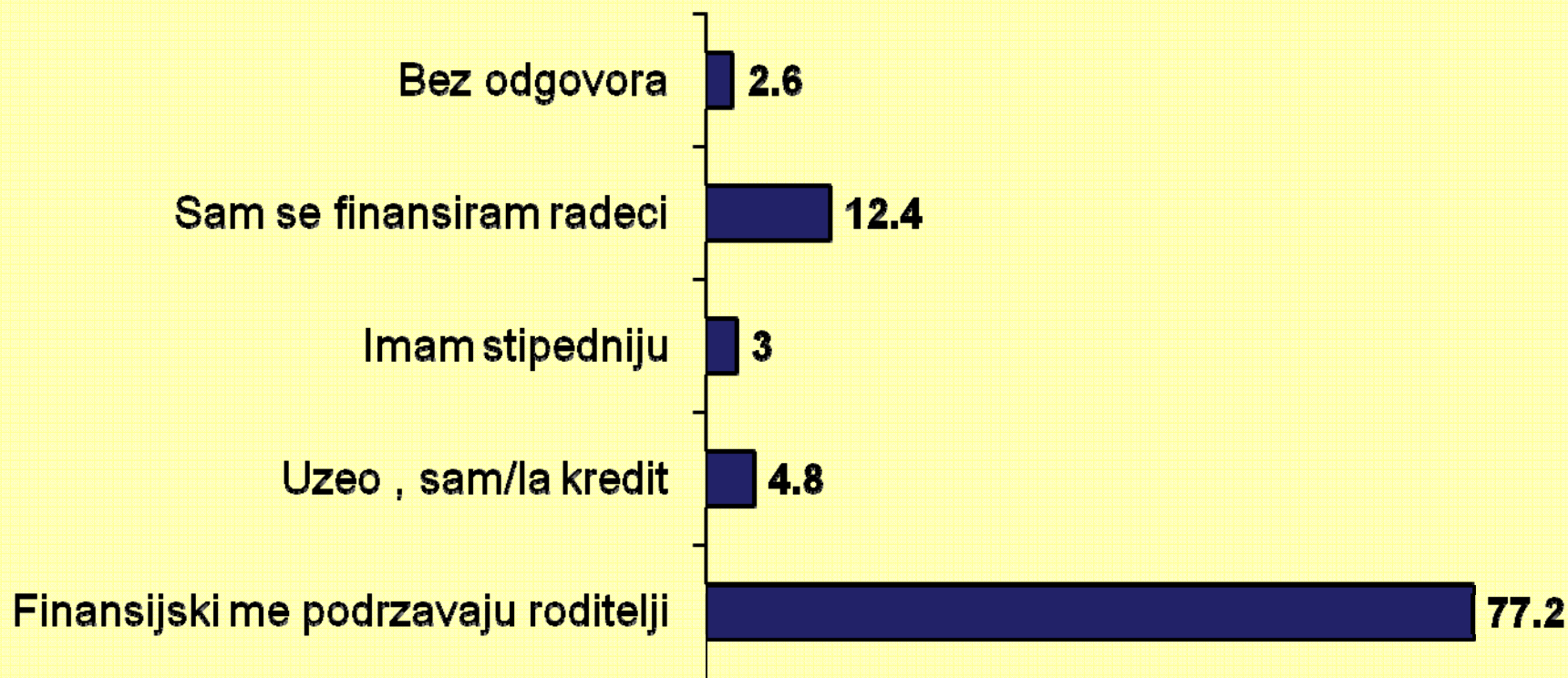
Da li radite u isto vrijeme dok studirate? - %

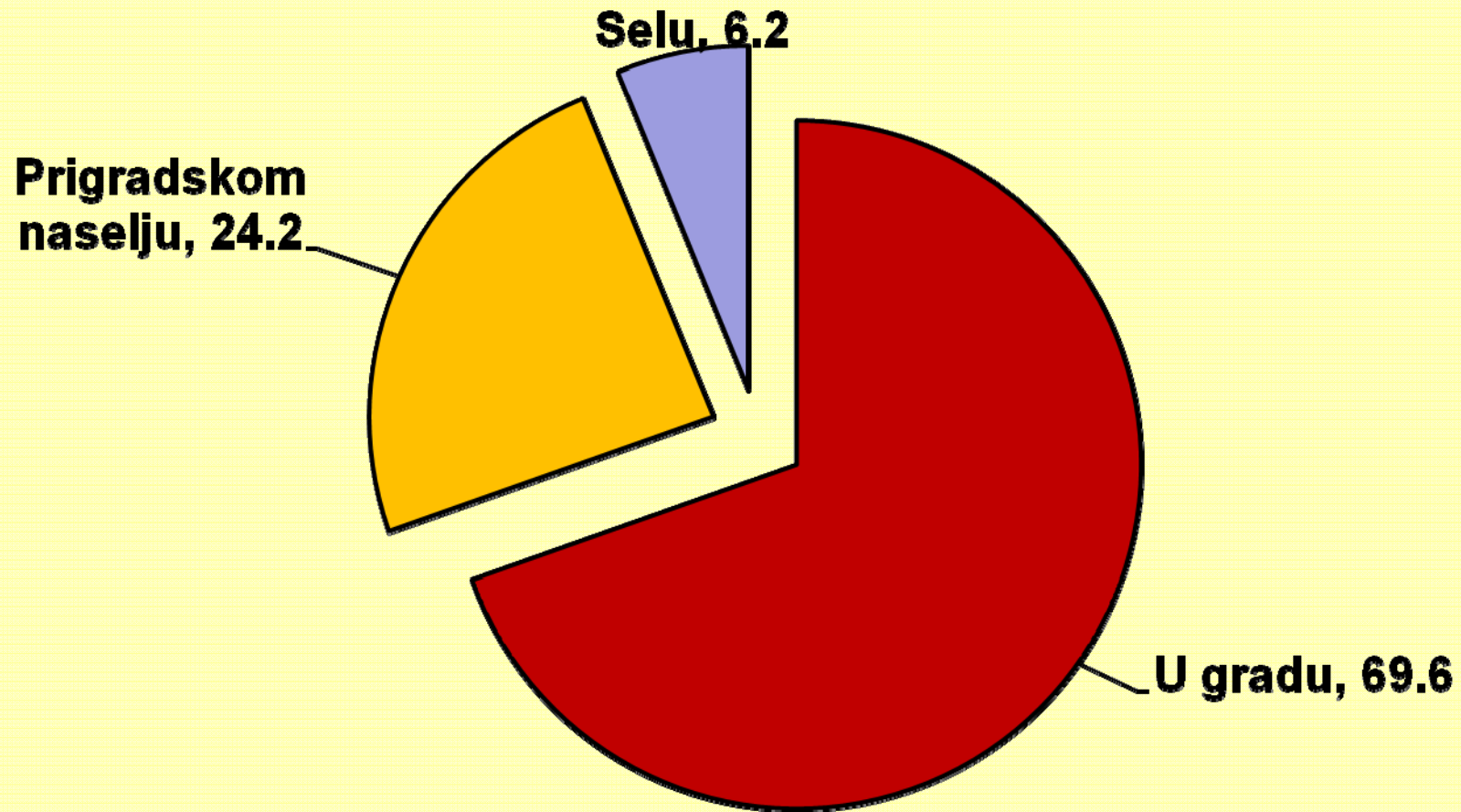
Da li ste sufinansirajući ili ste na budžetu - %

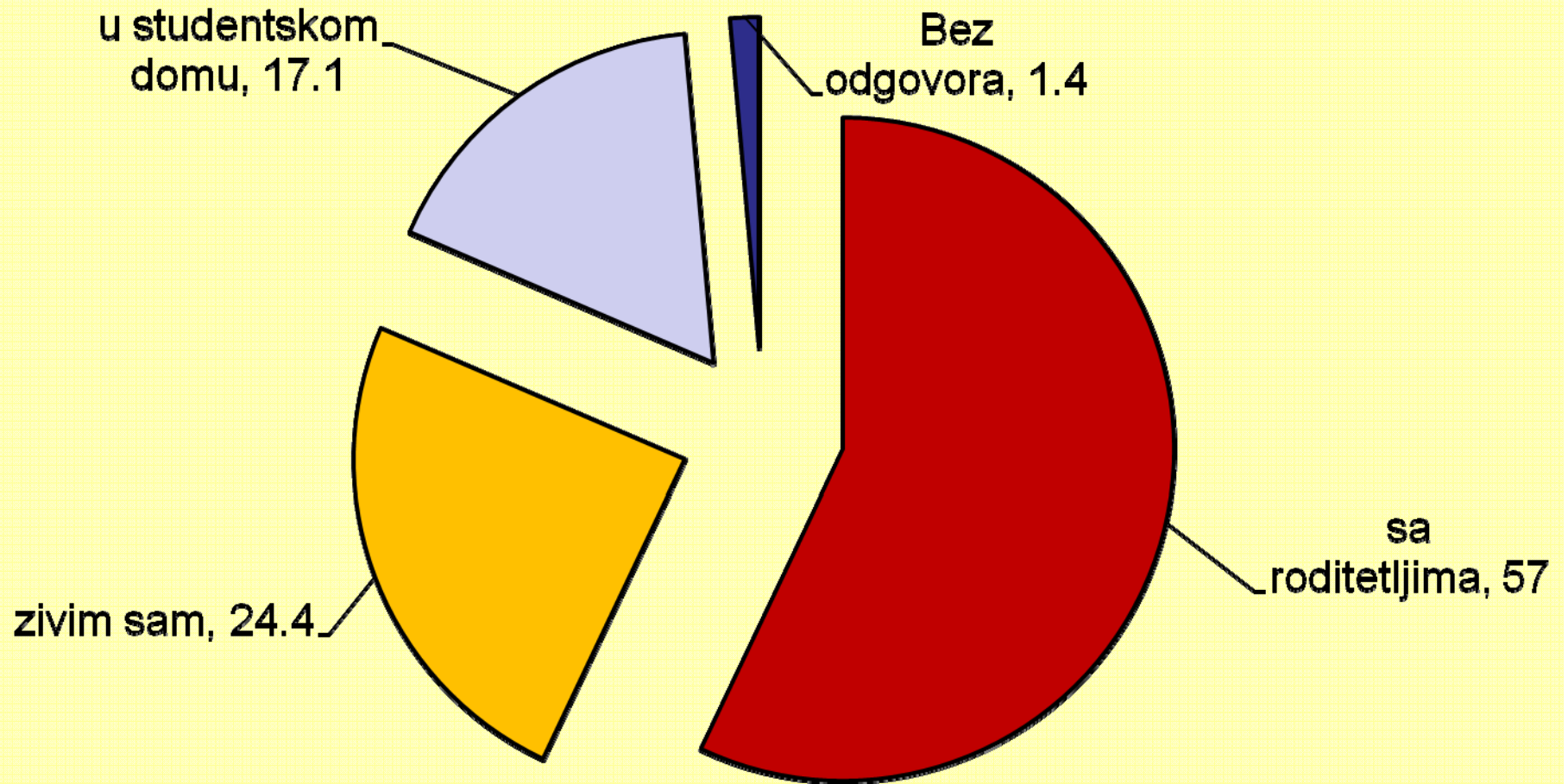
Na koji način se finansirate za studije? - %

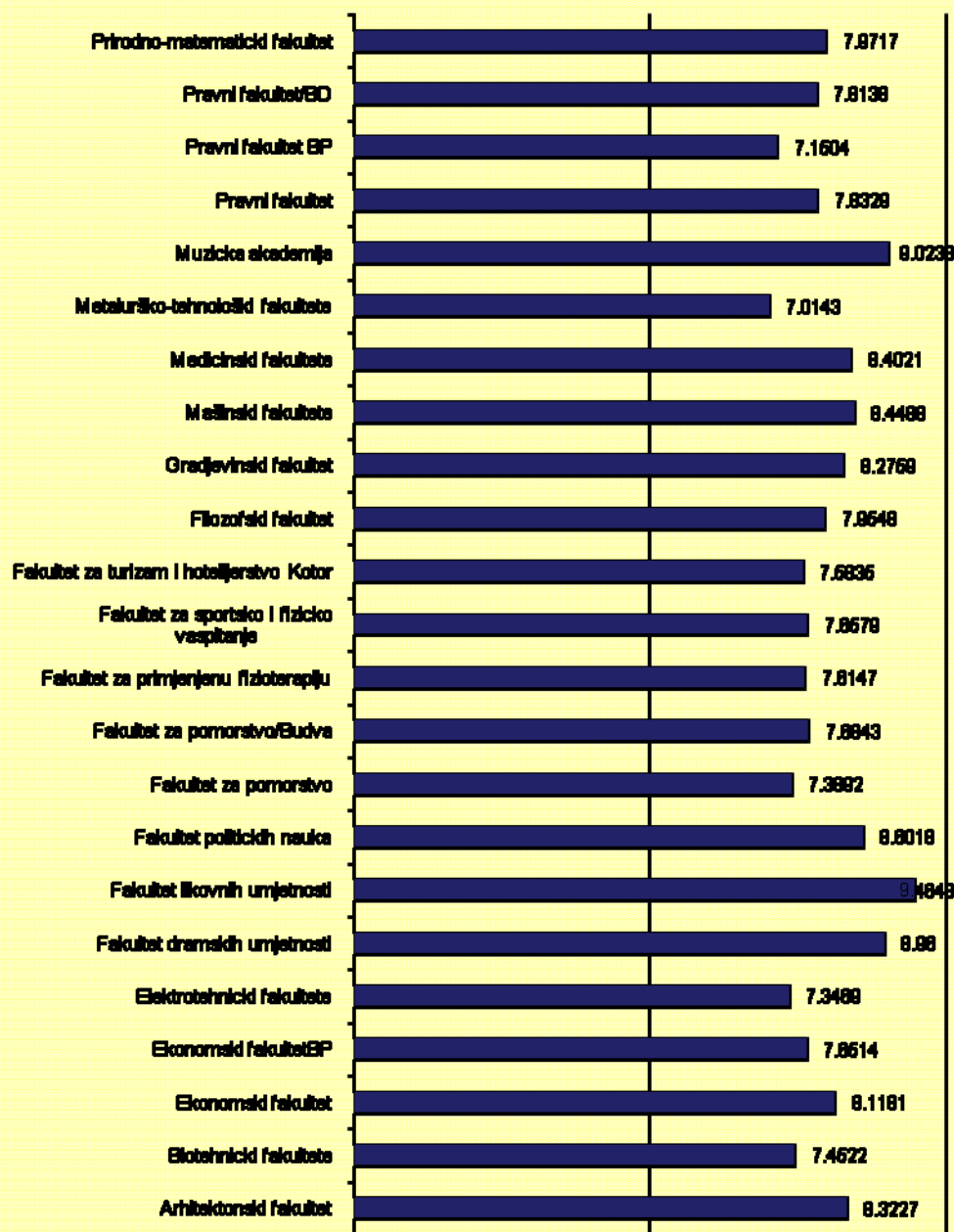
Vi živate u - %

Dok studirate , Vi živate - %

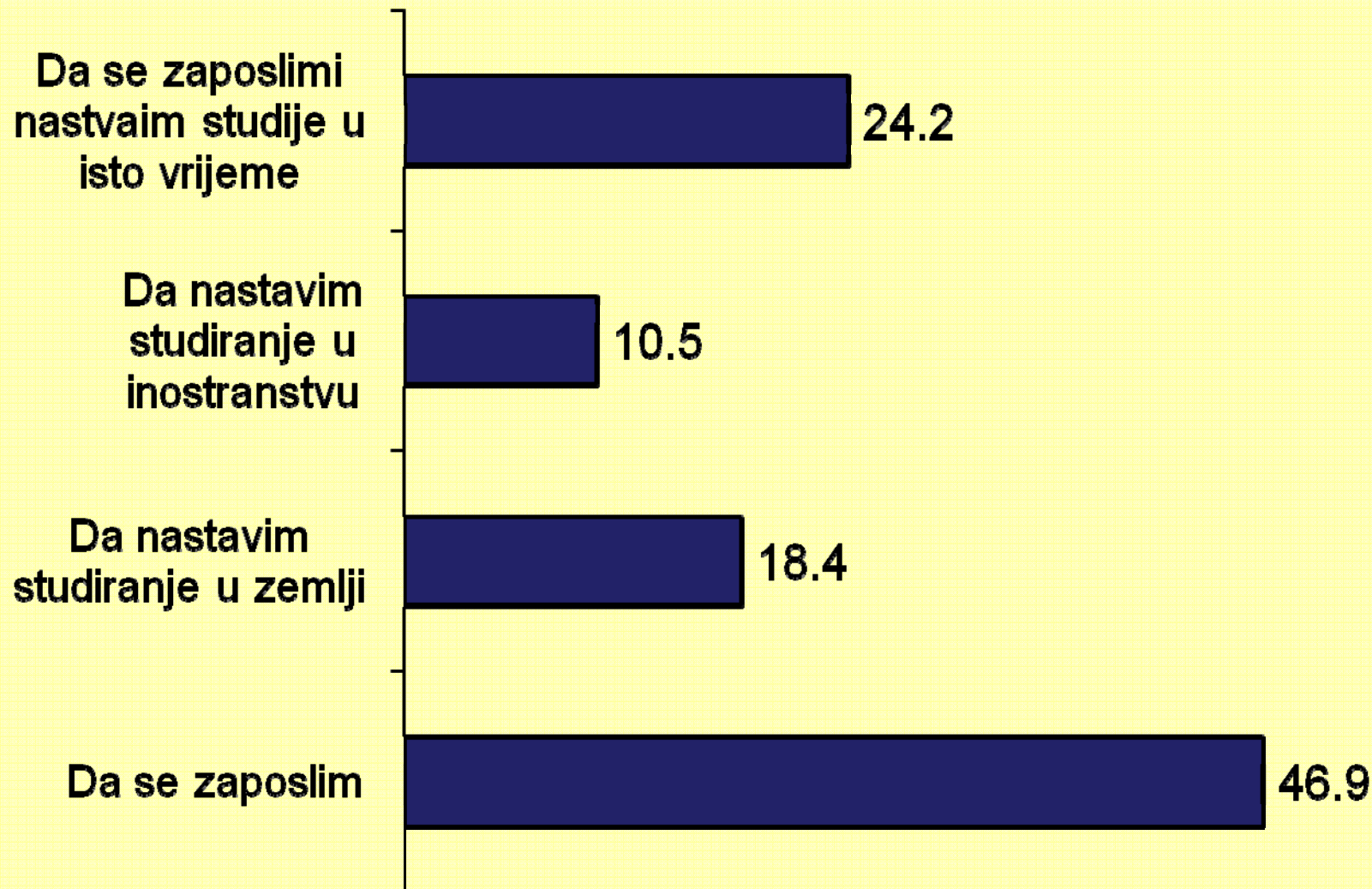
Prosječna ocijena na studijama po fakultetima

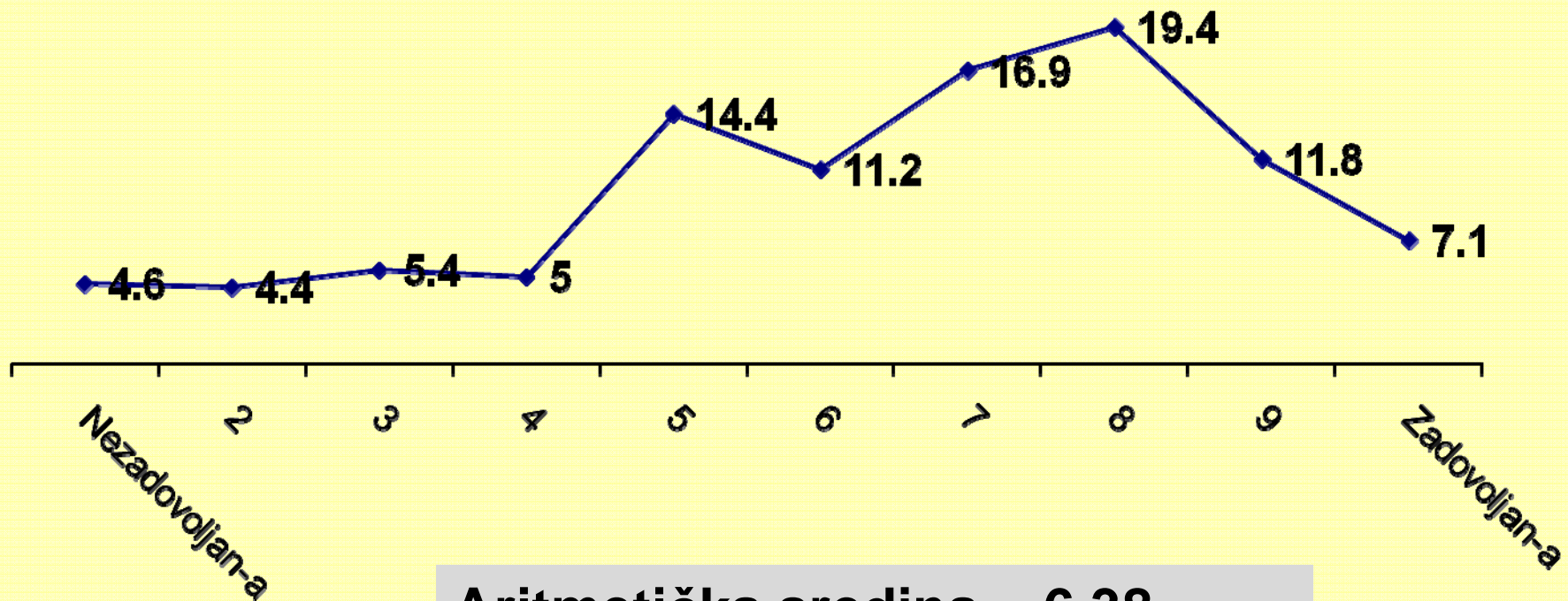
Aritmetička sredina		7.8924
95% Interval povjerenja	OD	7.8350
	DO	7.9498
Medijana		8.0000
Standardna Devijacija		.91418
Minimum		6.00
Maximum		10.00

Kakvi su planovi kad završite sadašnji stepen studija -%

U kojoj mjeri ste zadovoljni , sveukupno studiranjem - % ocena od 1 do 10

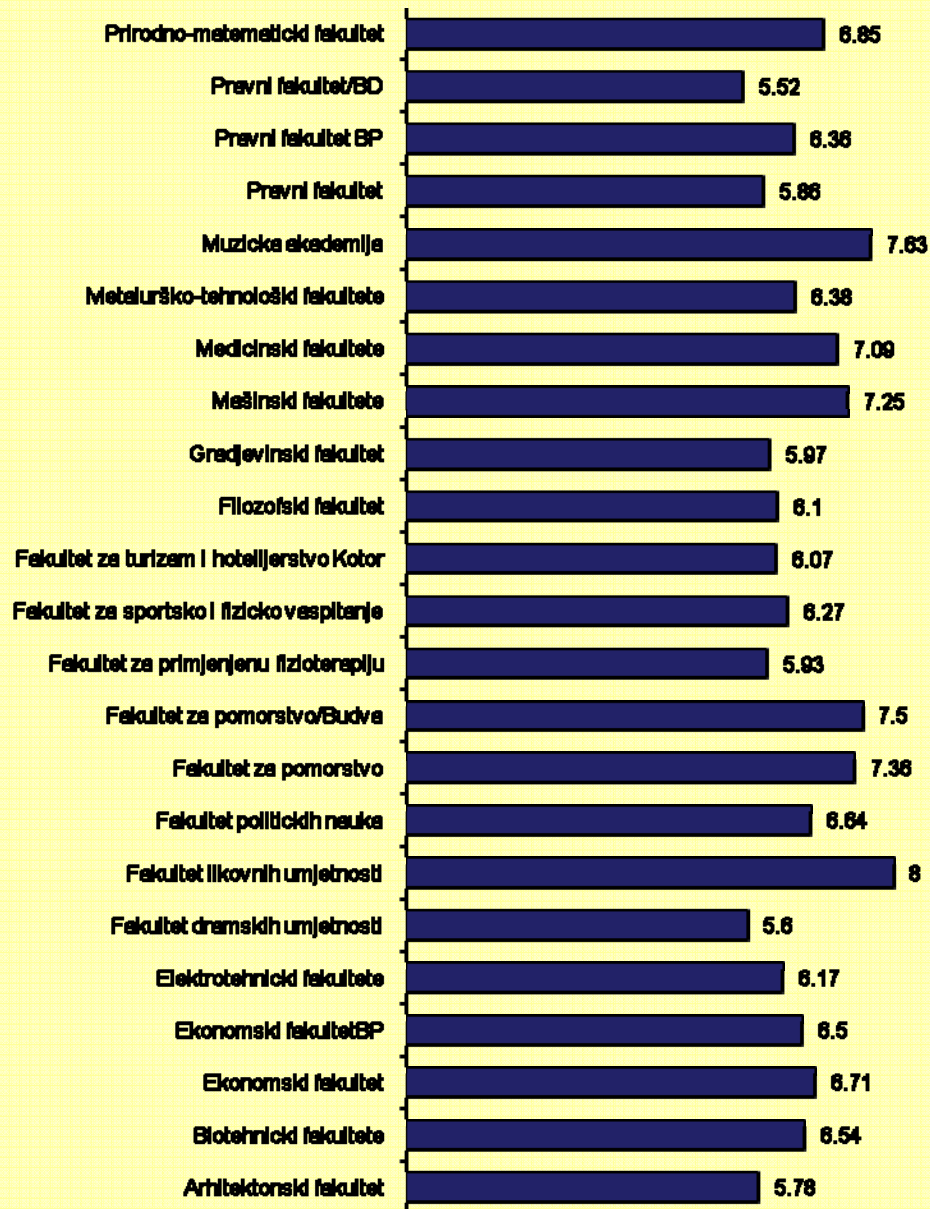

Aritmetička sredina = 6.38

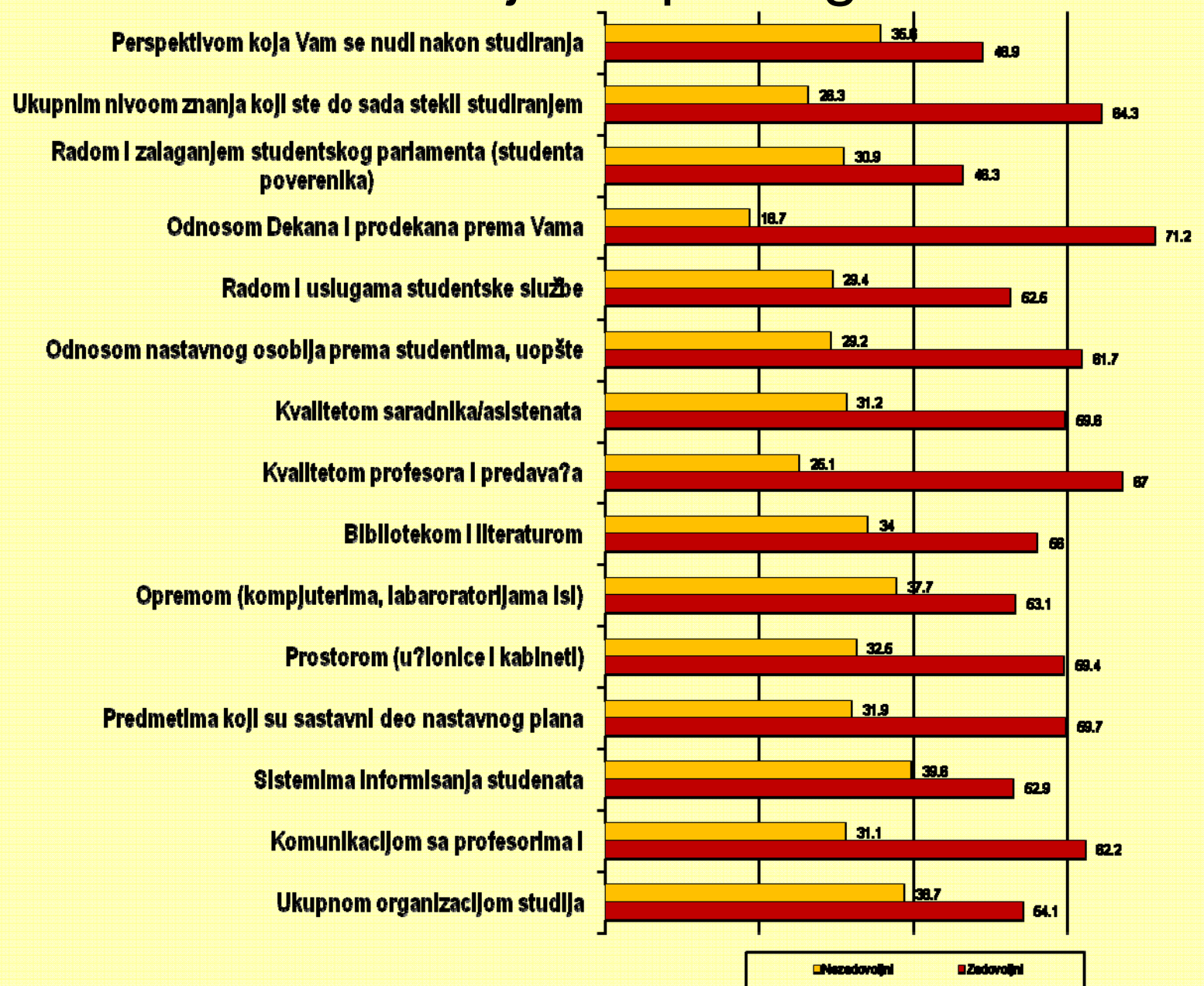
Medijana = 7

U kojoj mjeri ste zadovoljni , sveukupno studiranjem – srednje vrednosti po Fakultetima

Oceana/Zadovoljstvo po segmentima - %

Generalno, u poređenu sa drugim zemljama u regionu, mislite li da je kvalitet studiranja u Crnoj Gori bolji, isti ili lošiji? - %

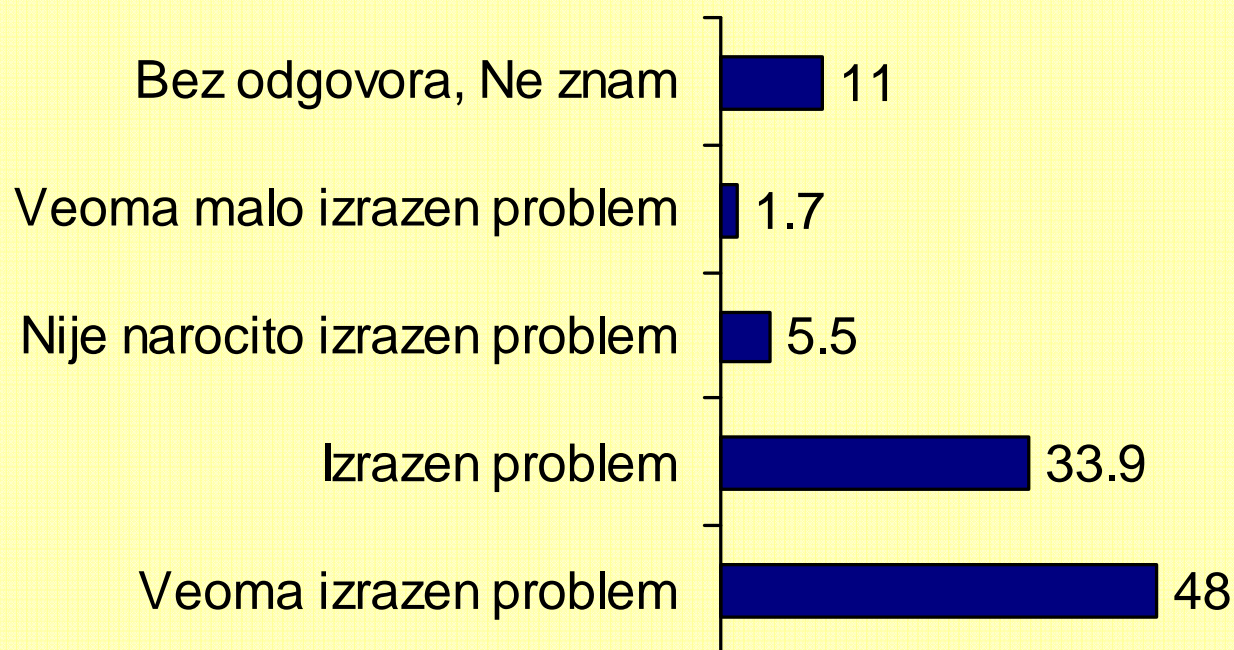
	Bolji	Isti	Lošiji	Ne znam
Srbija	23.1	29.1	27.7	20.2
Hrvatska	20.3	20.9	27.8	31.0
BiH	25.8	25.5	14.5	34.2
Makedonija	24.3	21.5	13.1	41.1
Albanija	33.4	13.1	15.0	38.5
Slovenija	21.9	13.7	29.9	34.4

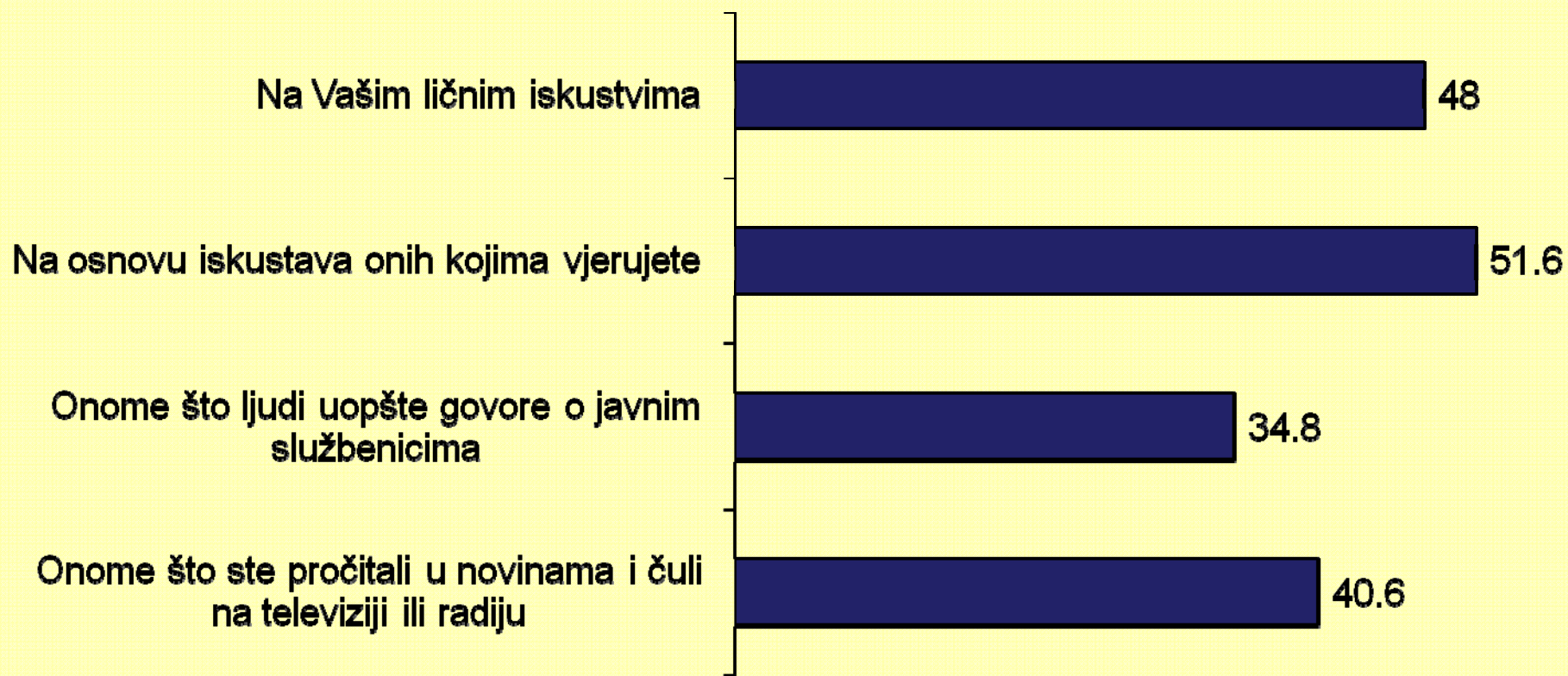

STAVOVI O KORUPCIJI

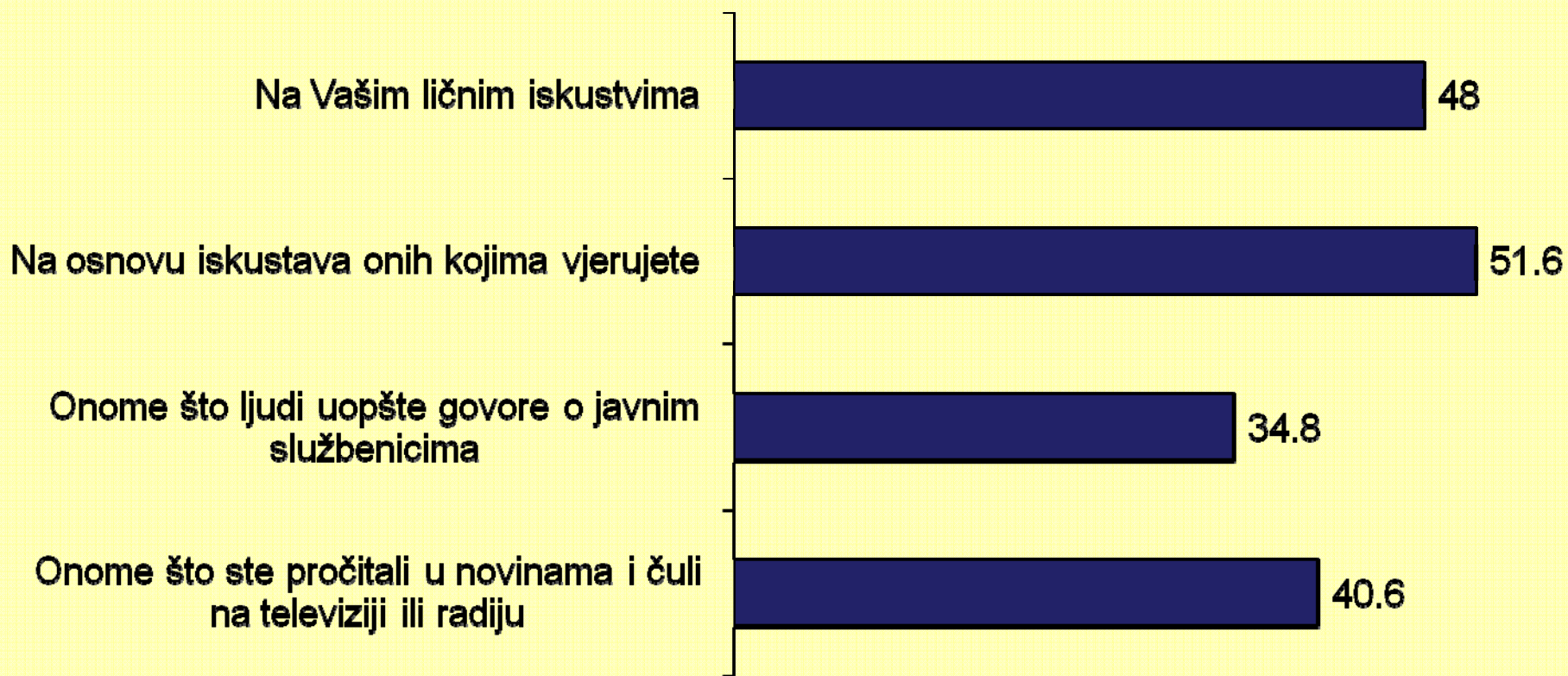
Koliko je korupcija po Vašem mišljenju izražen problem u Crnoj Gori - %

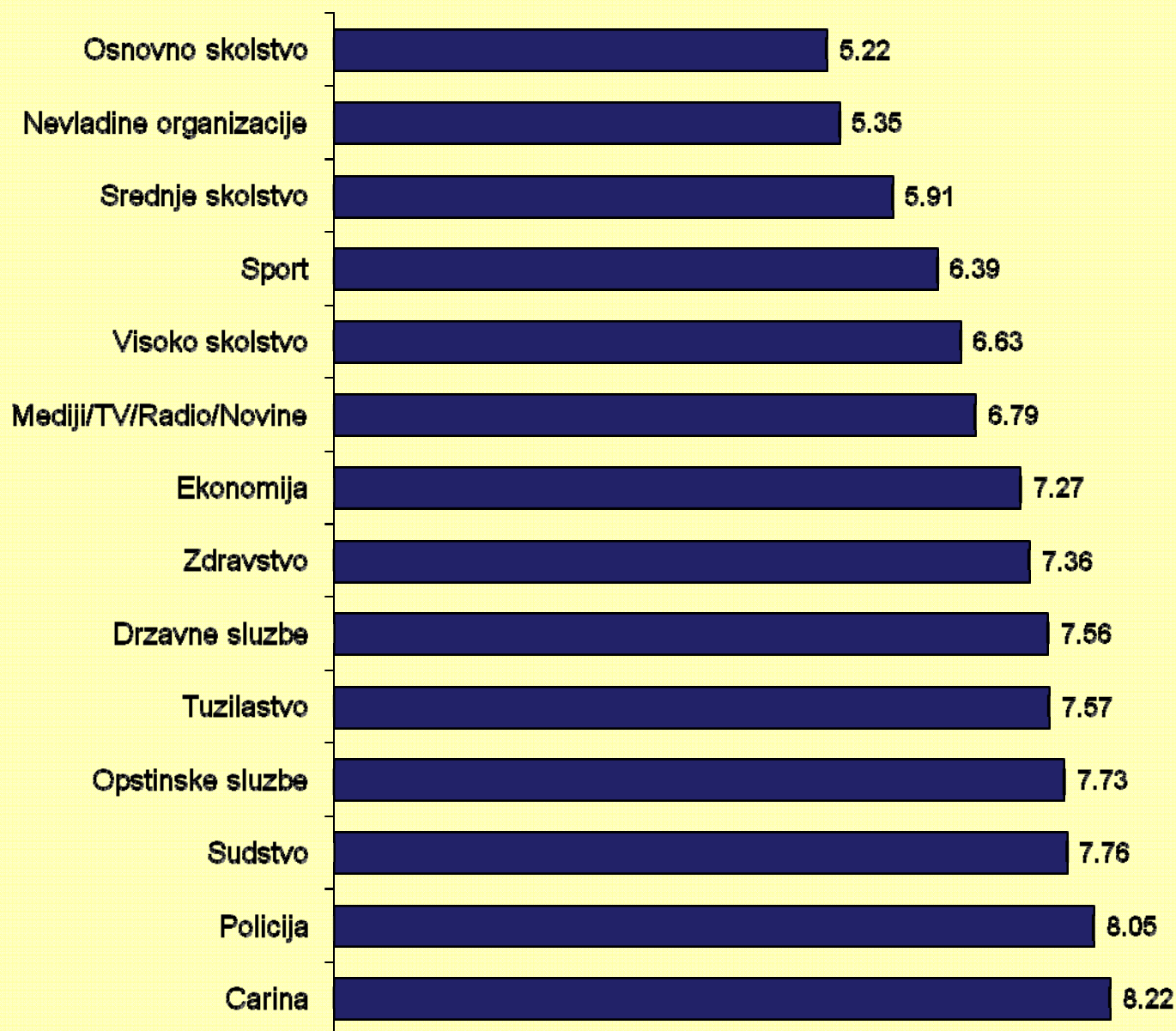
Na čemu se zasniva to Vaše mišljenje? Da li se zasniva na ...- % DA odgovora

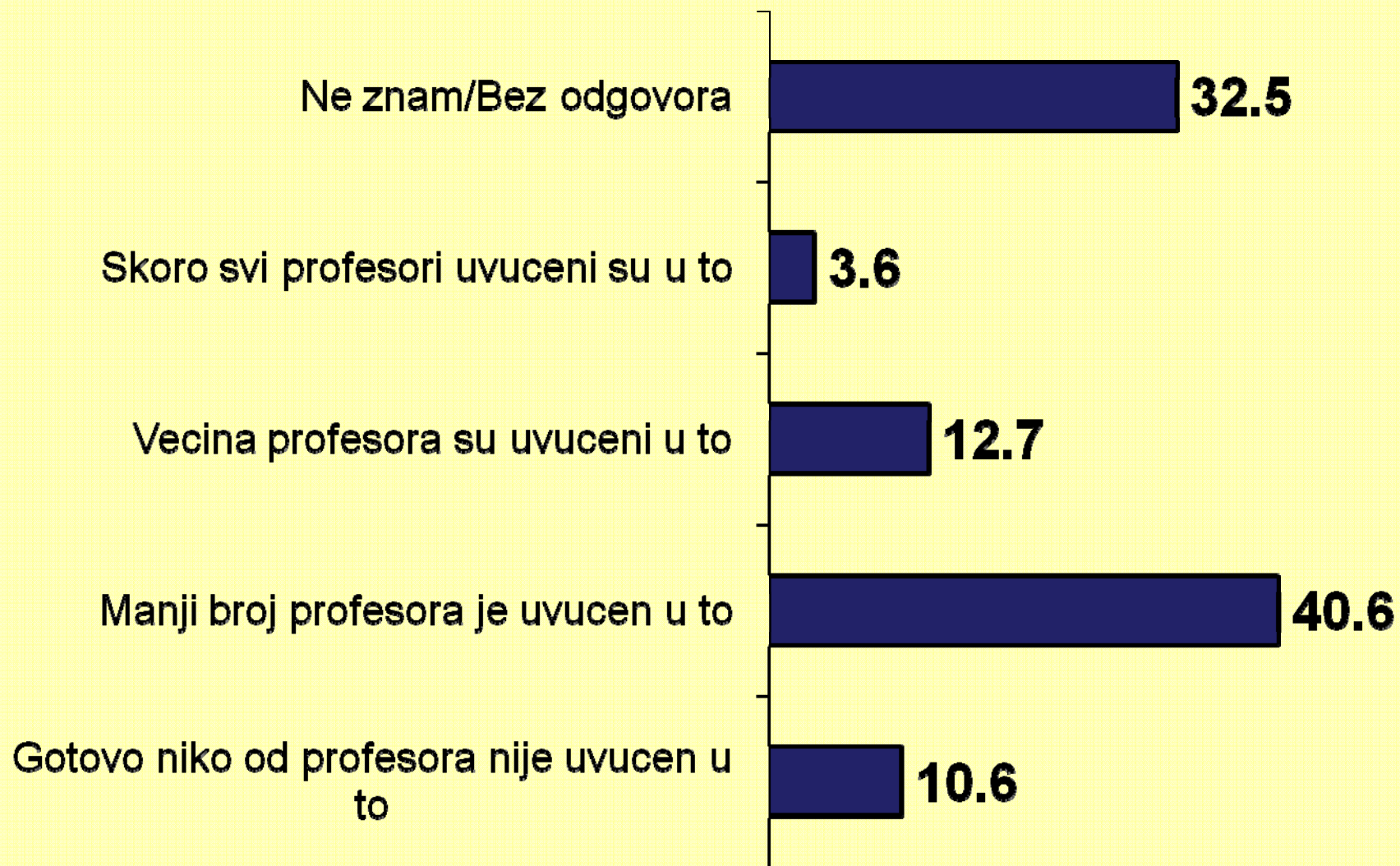
Na čemu se zasniva to Vaše mišljenje? Da li se zasniva na ...- % DA odgovora

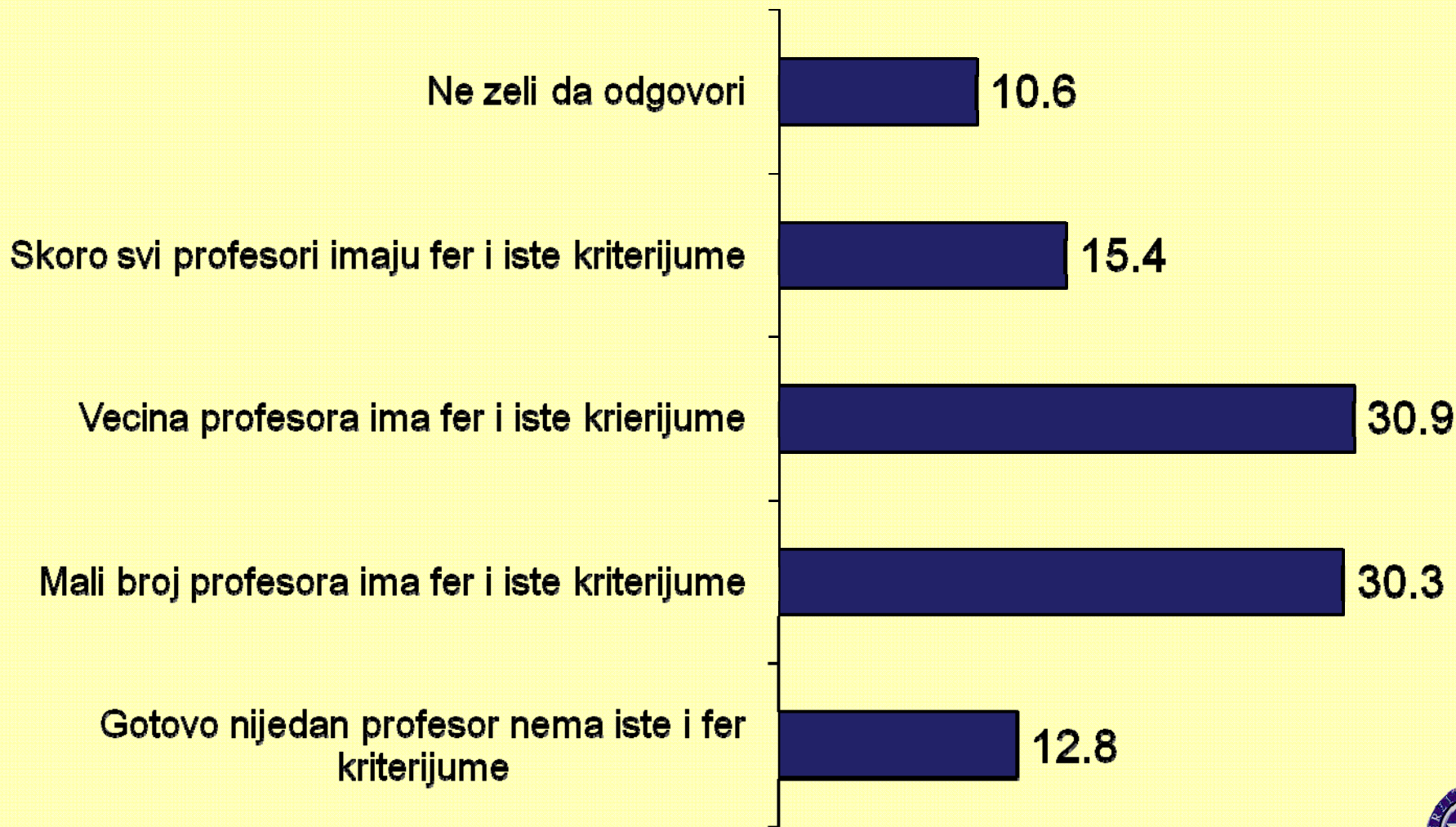
Percepcija korupcije u društvu – srednja vrijednost na skali od 0 (nema korupcije) do 10 (ima korupcije) po hijerarhiji

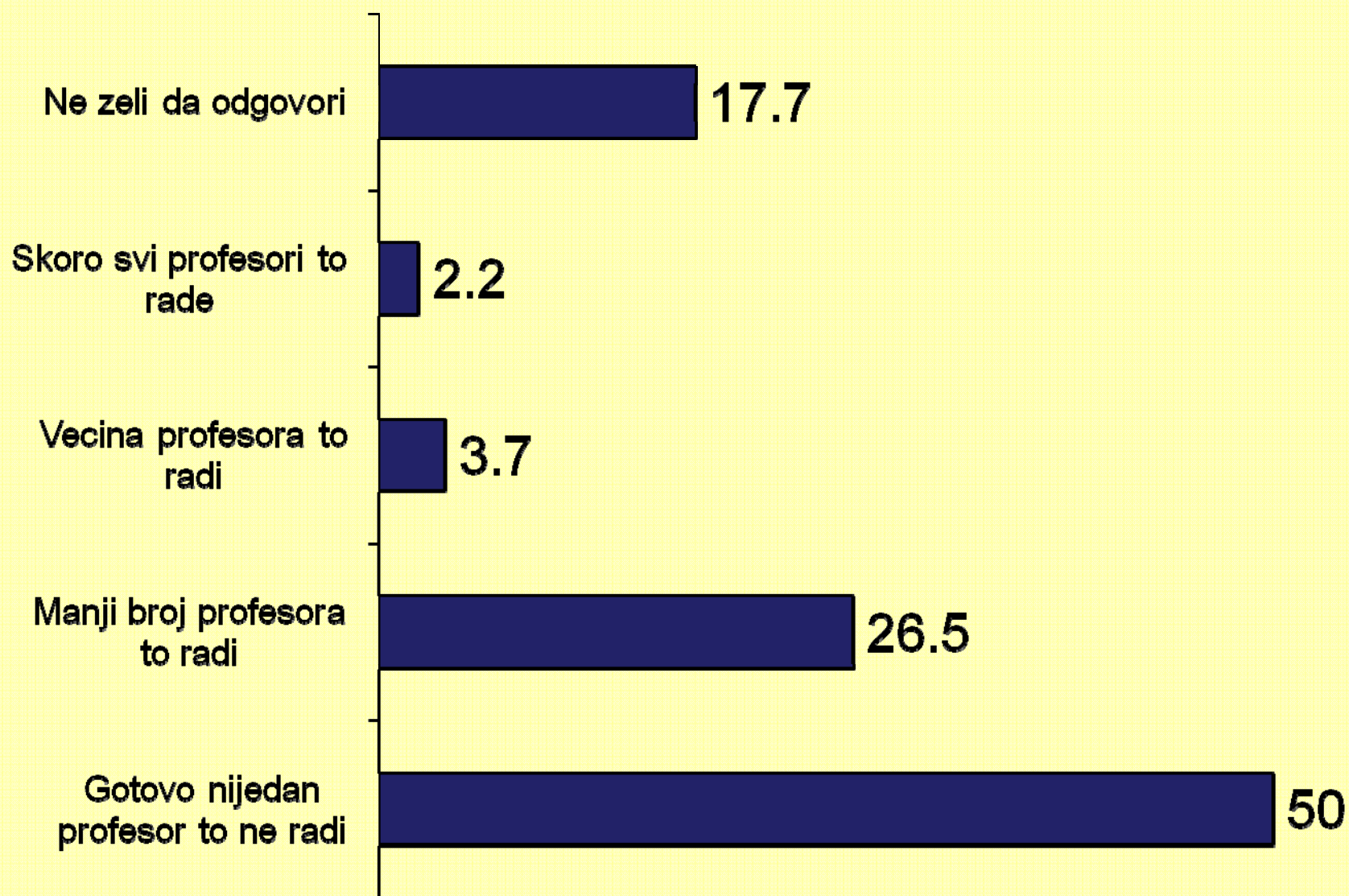
Kada je rijec o drzavnim fakultetima koliko su rasprostranjene pojave korupcije i uzimanja mita, po Vasoj ocjeni - %

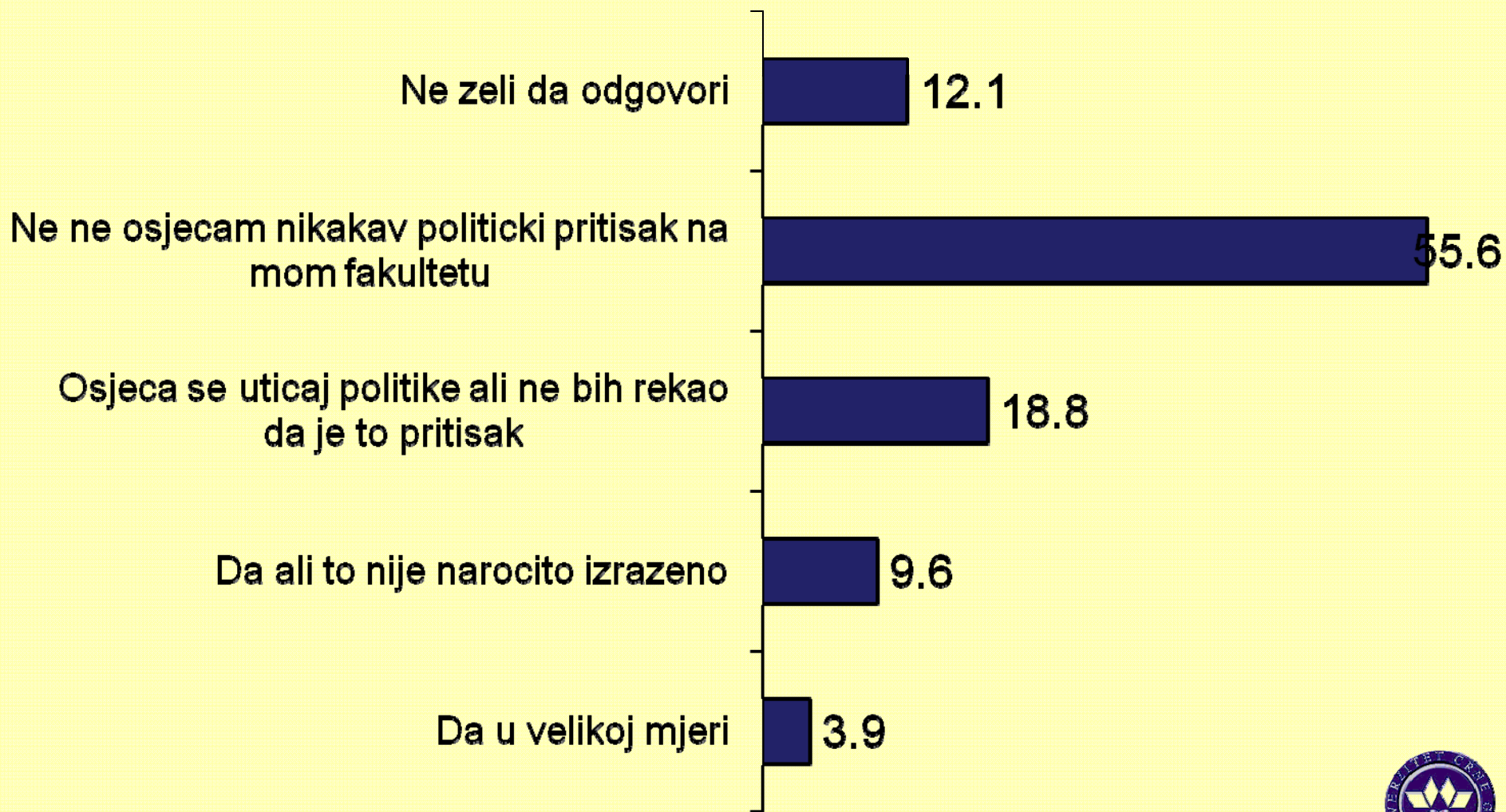
Sve u svemu, da li postoje fer i isti kriterijumi za sve studente kada je rijec o polaganju ispita na Vasem fakultetu - %

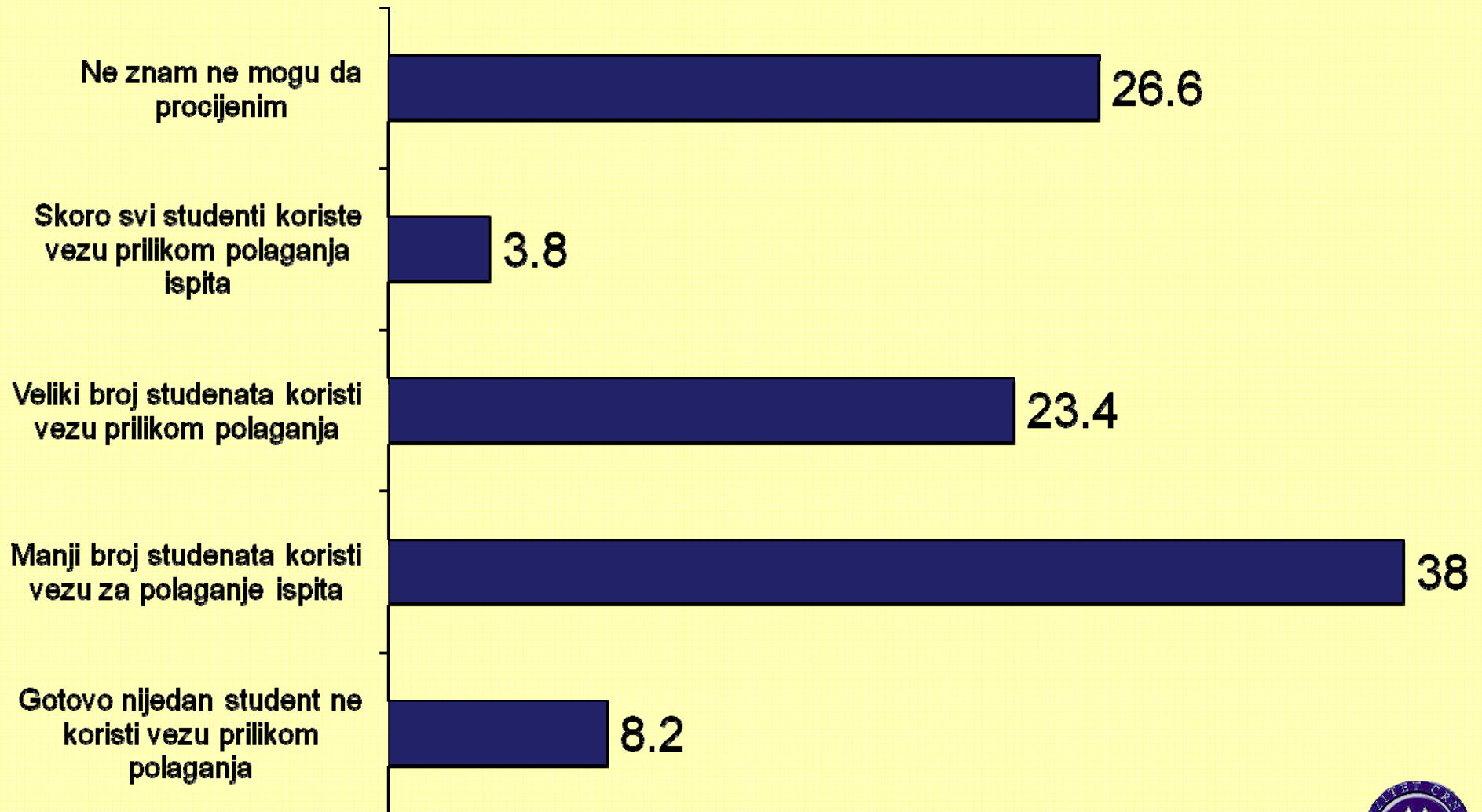
U javnosti se cesto govori da profesori vrse politicki pritisak na studente..Koliko je ovo slucaj na vasem fakultetu - %

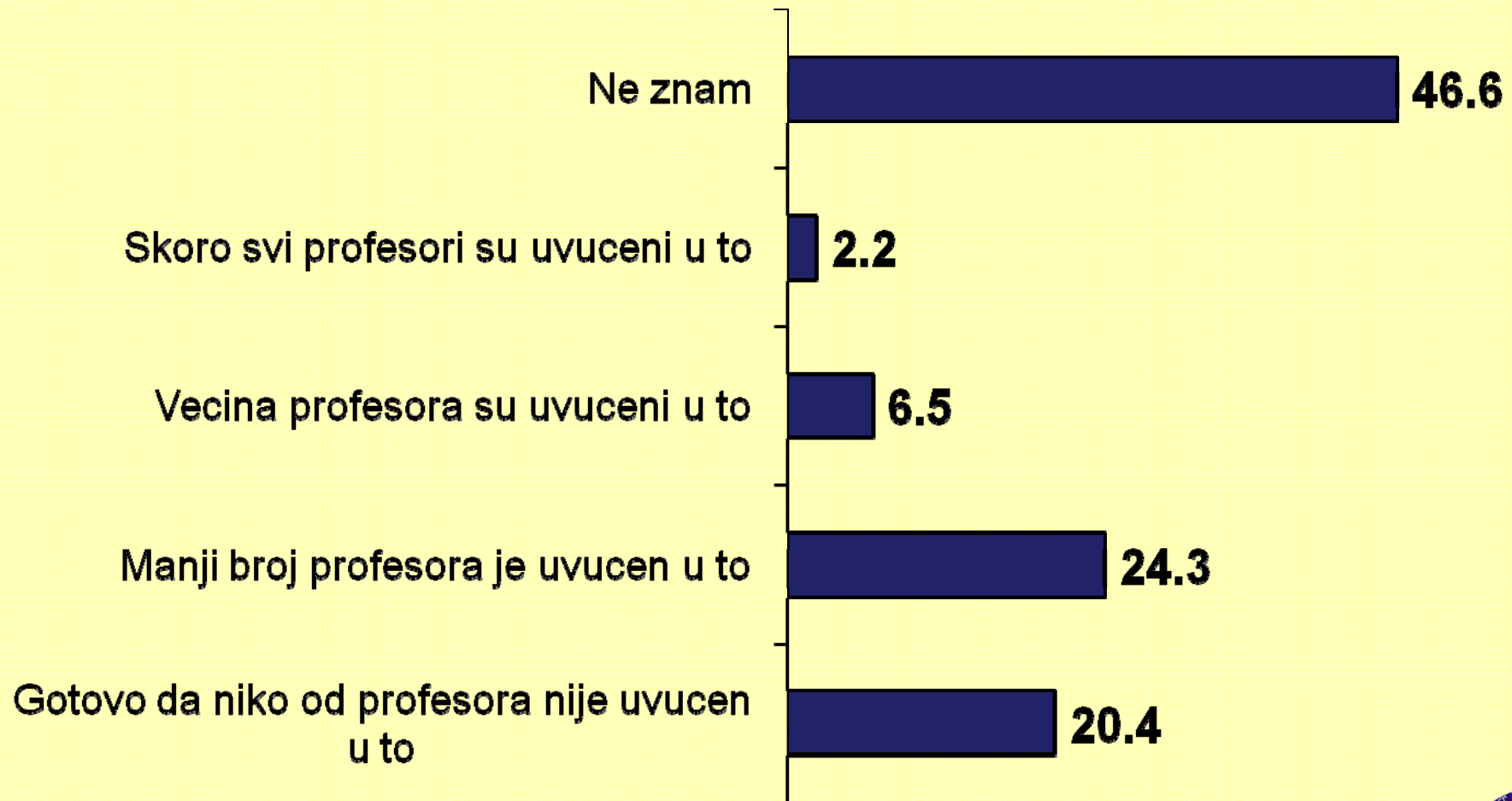
Da li Vi licno osjecate bilo koju vrstu politickog pritiska na fakultetu na kome studirate? -%

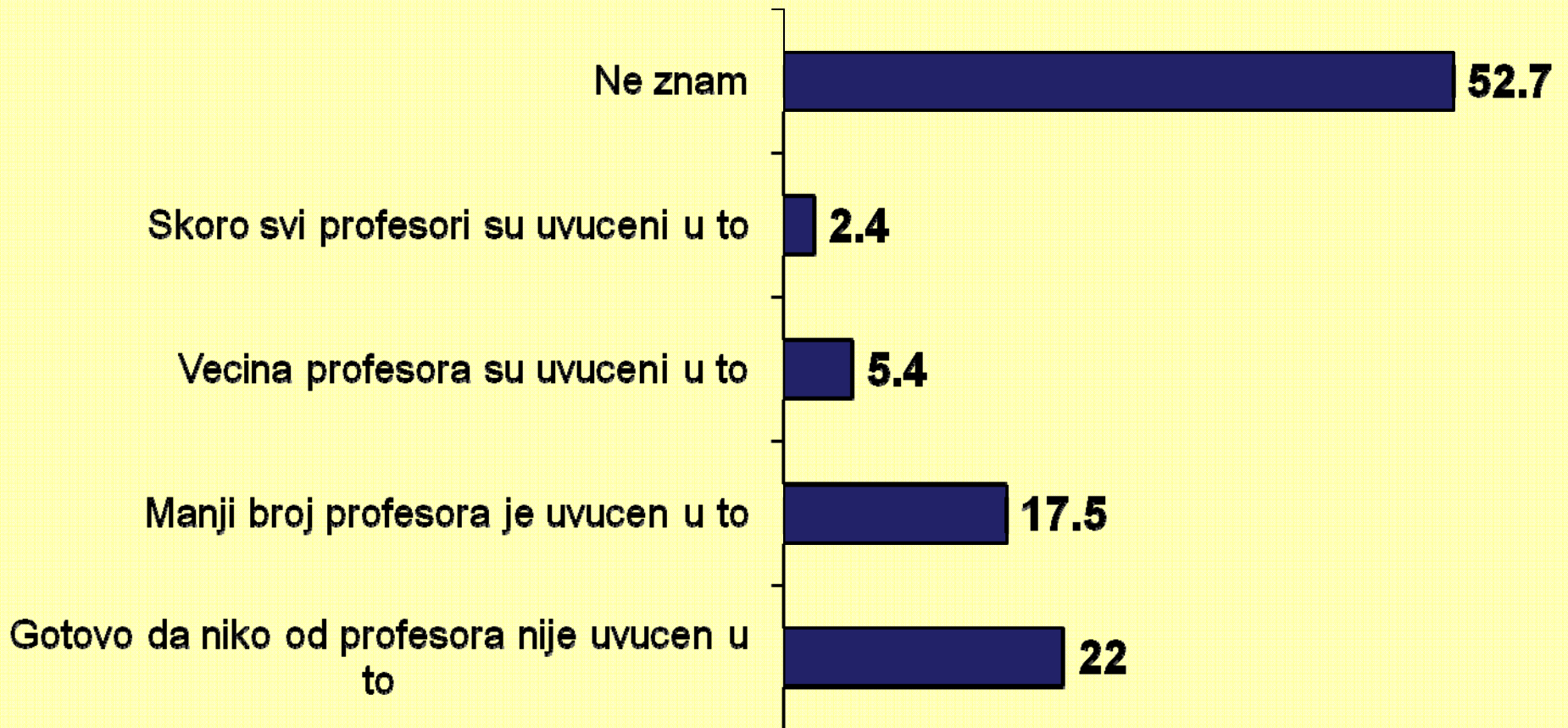
U kojoj mjeri je prisutno koriscenje veza, protekcije... prilikom polaganja ispita na Vasem fakultetu? - %

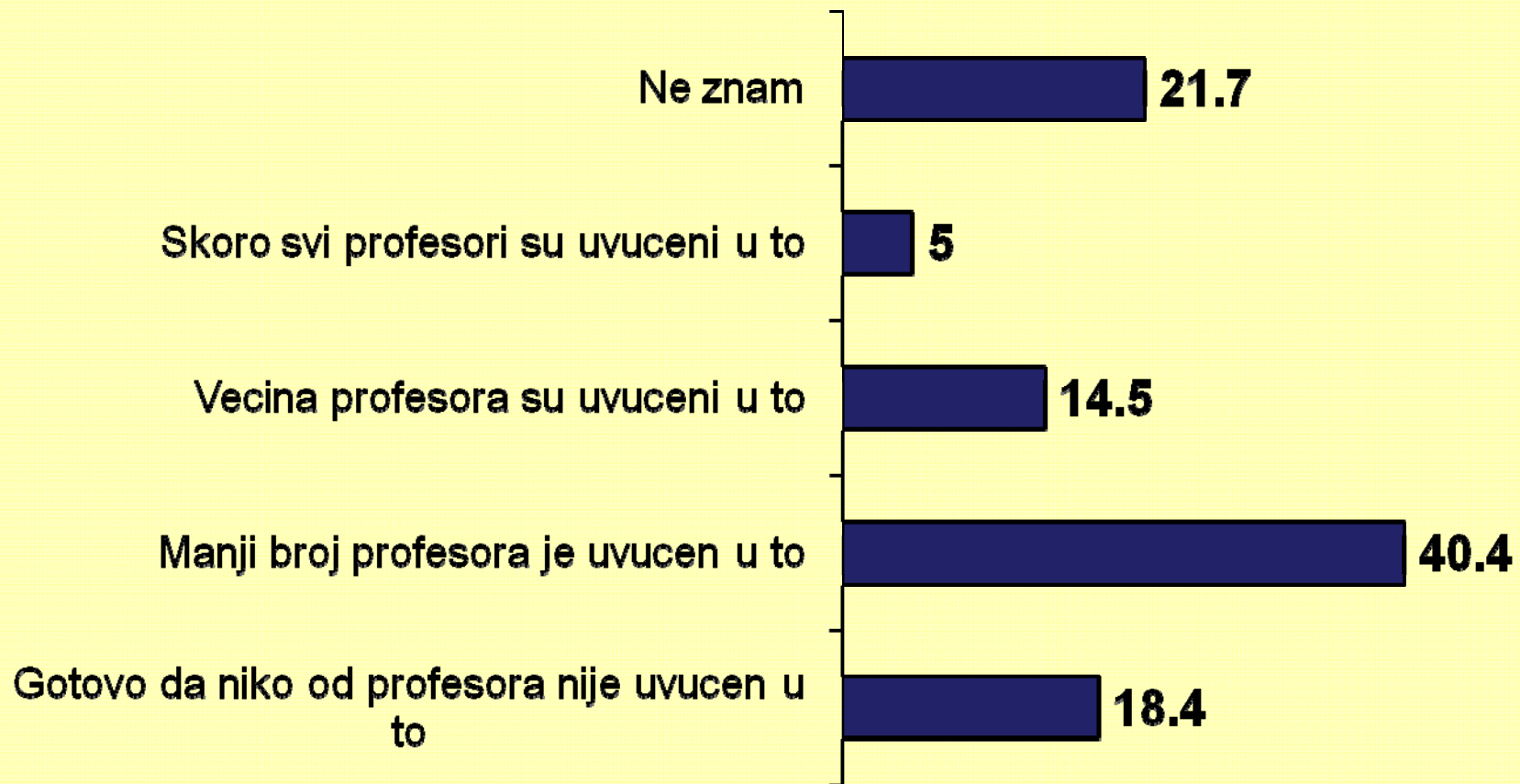
Koliko je po Vama slucaj da profesori uzimaju novac na Vasem fakultetu za polaganje ispita - %

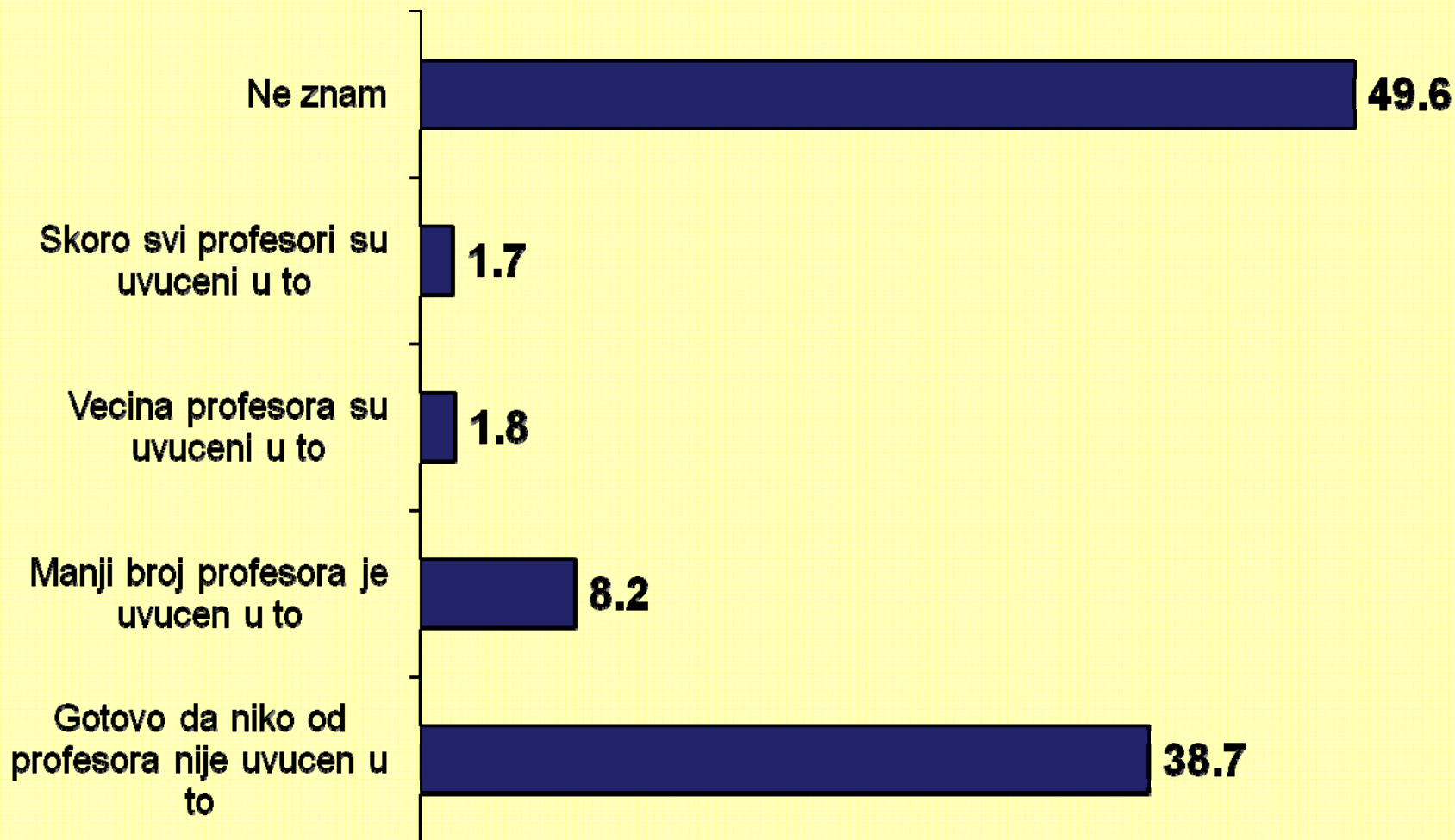
Koliko je slučajeva po Vama na Vasem fakultetu da profesori uzimaju poklone za polaganje ispita - %

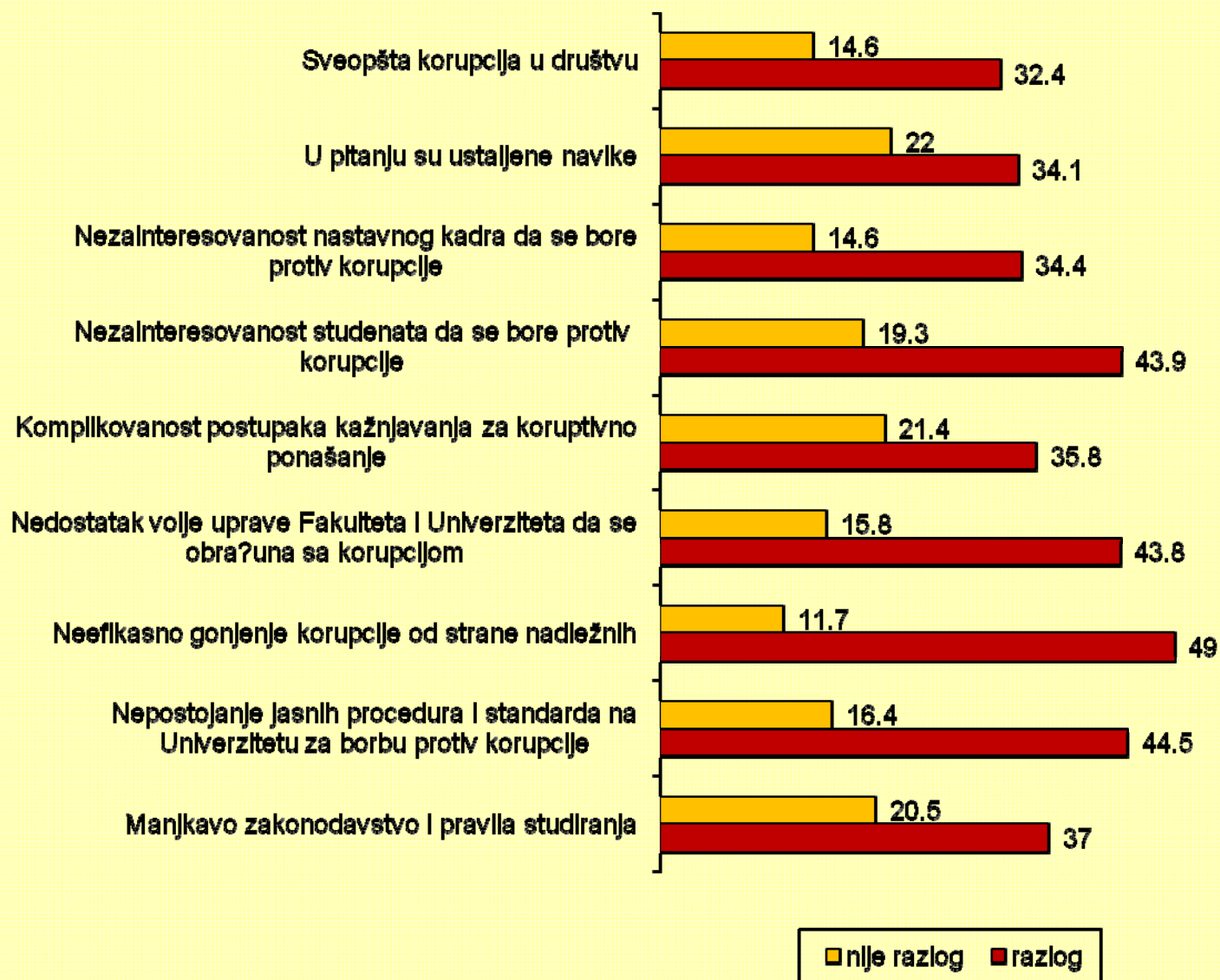
Koliko je slucaj da profesori obavezuju ili ucjenjuju studente da kupuju njihove knjige/skripte? - %

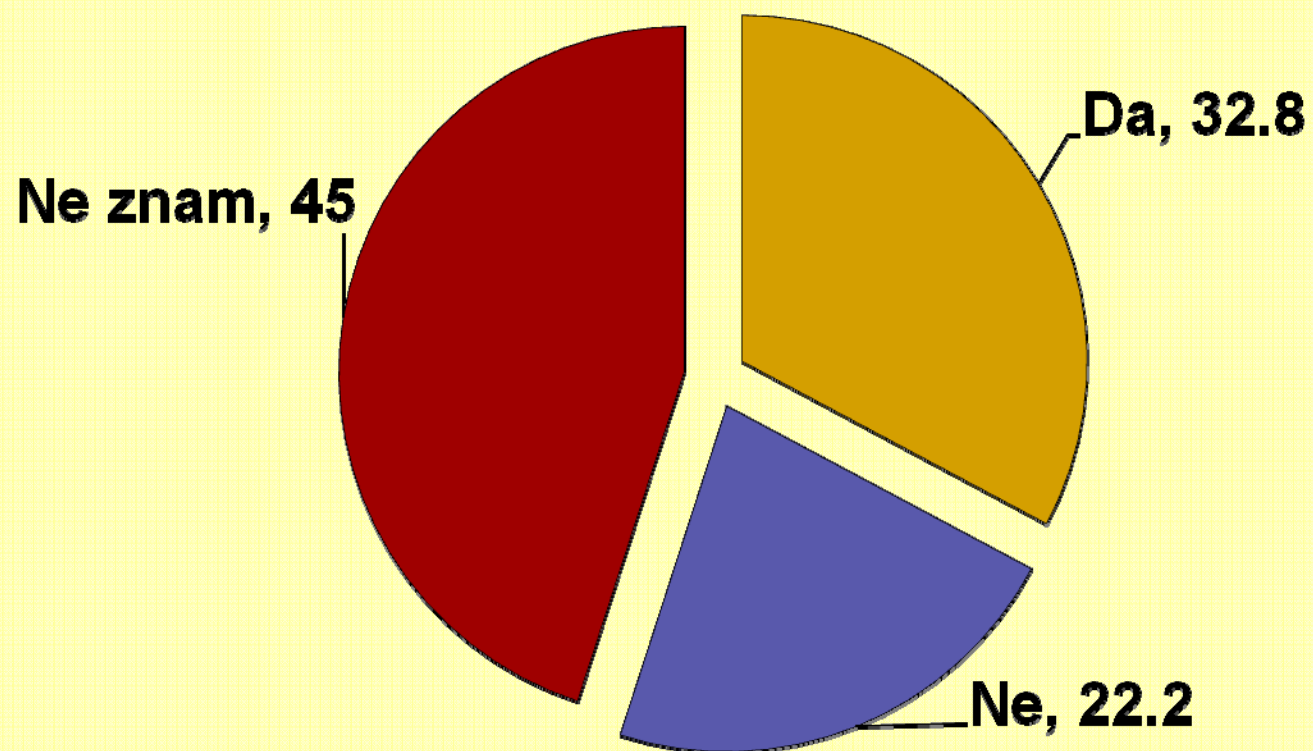
Postoje li slucajevi seksualnog uznemiravanja i ucijenjivanja studenata/studentkinja od strane profesora -%

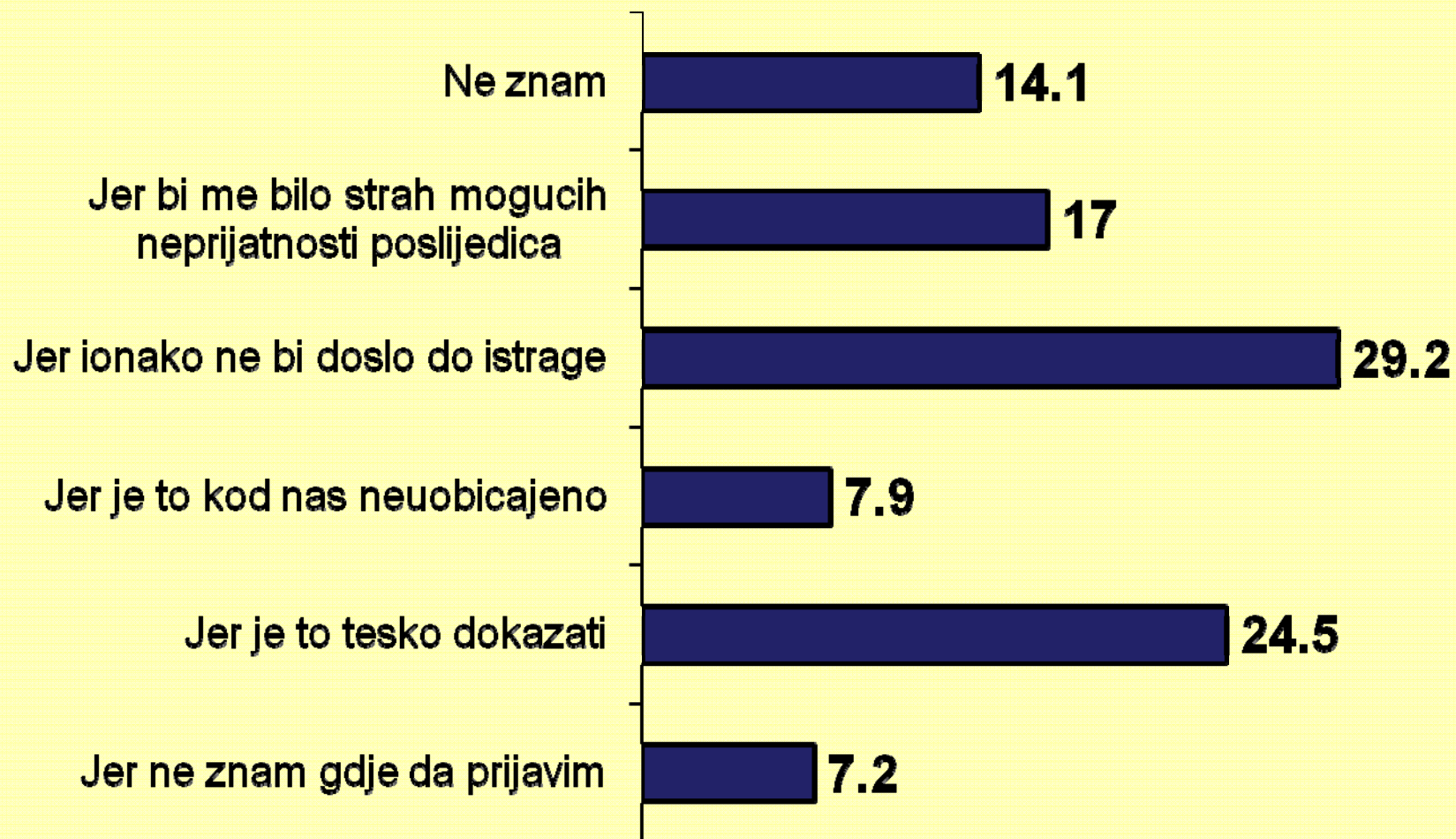
Razlozi postojanja korupcije kumulativno - %

Da li biste prijavili slucaj korupcije ako biste znali - %

Zašto ne bi prijavili? – N 277 - %

Ukoliko bi prijavili, kome bi prijavili – N – 410 - %

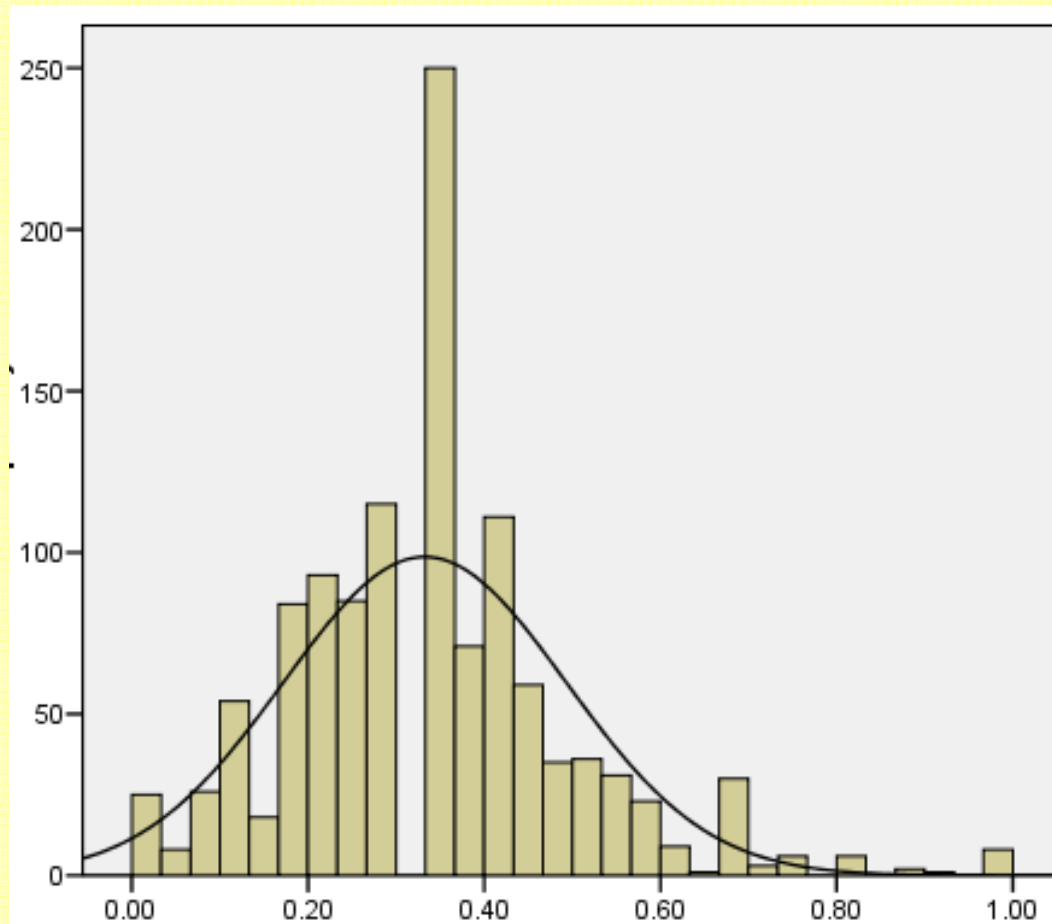
INDEX KORUPCIJE NA UCG

- Kada je riječ o državnim fakultetima koliko su rasprostranjene pojave korupcije i uzimanja mita, po Vasoj ocjeni
- Sve u svemu, da li postoje fer i isti kriterijumi za sve studente kada je riječ o polaganju ispita na Vasem fakultetu
- U javnosti se često govori da profesori vrše politički pritisak na studente..Koliko je ovo slučaj na vasem fakultetu...
- U koj mjeri je prisutno koriscenje veza, protekcije... prilikom polaganja ispita na Vasem fakultetu...
- Koliko je po Vama slučaj da profesori uzimaju novac na Vasem fakultetu za polaganje ispita
- Koliko je slučaj po Vama na Vasem fakultetu da profesori uzimaju poklone za polaganje ispita
- Koliko je slučaj da profesori obavezuju ili ucjenjuju studente da kupuju njihove knjige...
- Postoje li slučajevi seksualnog uznemiravanja i ucijenjivanja studenata/studentkinja od strane profesora

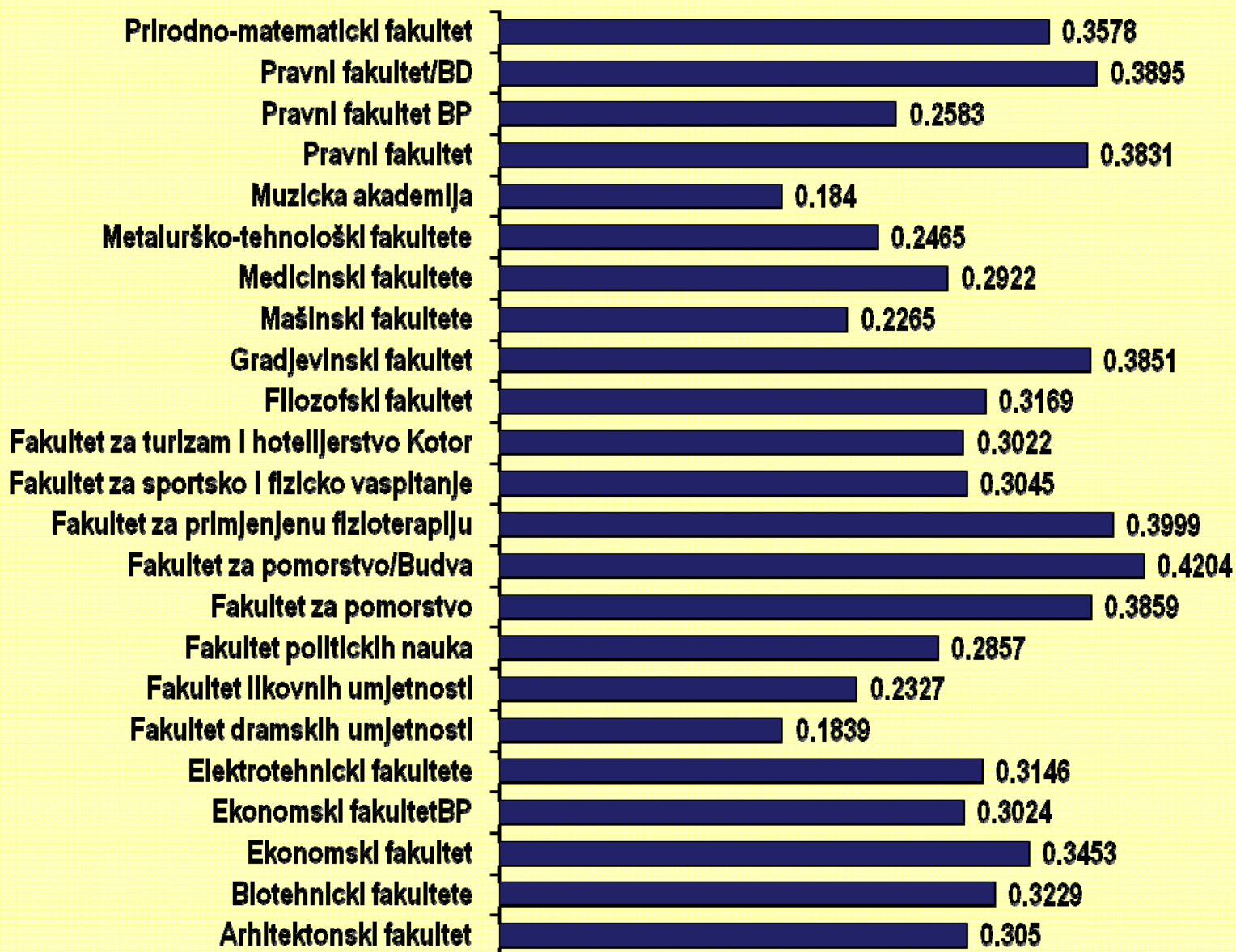
Crobach's Alpha 0.74

		Statistic
Aritmetička sredina		.3325
95% Interval poverenja	Od	.3234
	Do	.3417
Medijana		.3333
Standardna Devijacija		.16042
Minimum – nema korupcije		.00
Maximum – ima korupcije		1.00

INDEX KORUPCIJE po fakultetima

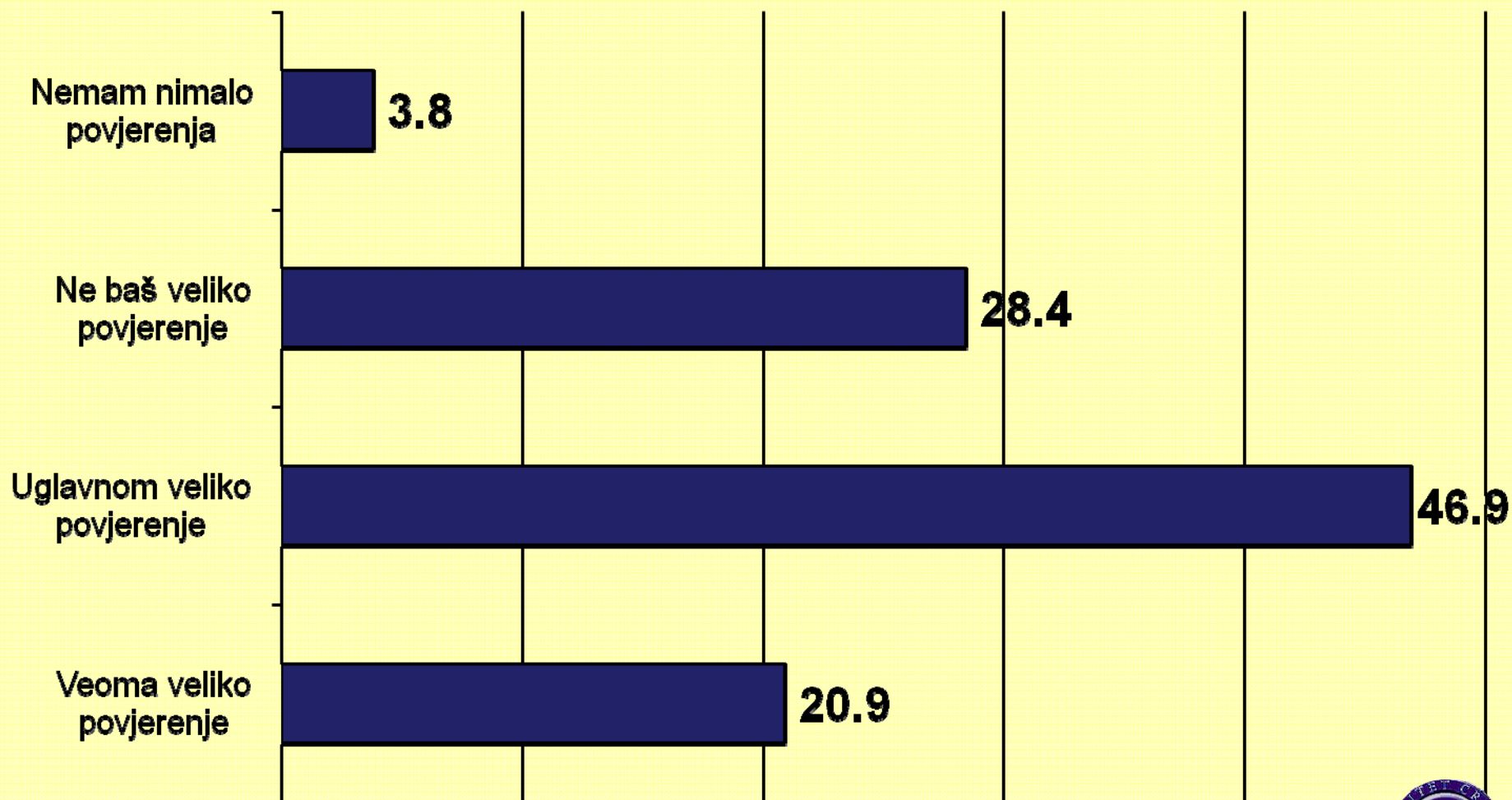

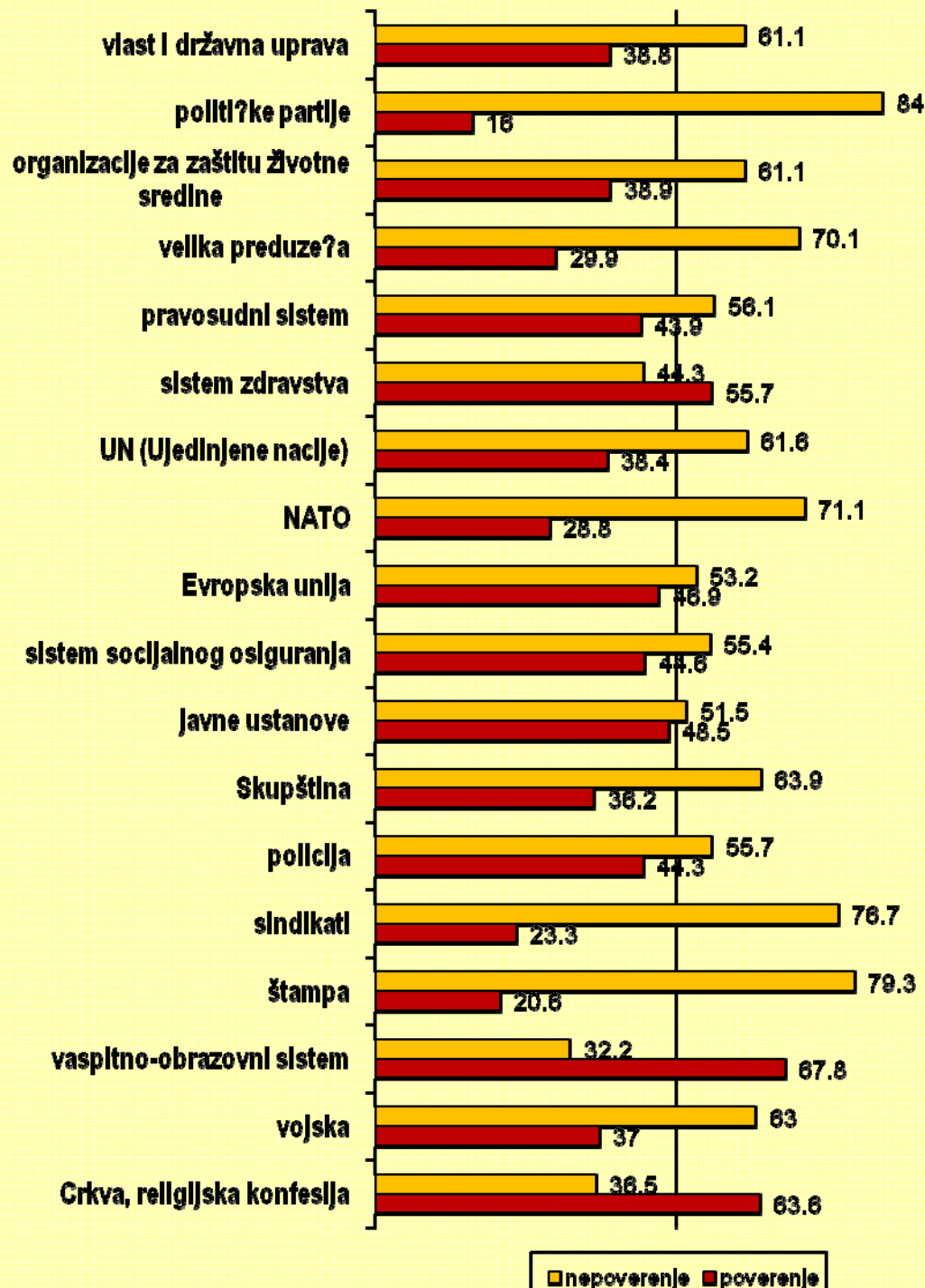
EVS

- Evropsko istraživanje vrijednosti (European Value Survey) se realizuje po identičnoj metodologiji u svim zemljama Evrope
- Metodologiju istraživanja je uradio centralni metodološki tim Univerziteta u Tilburgu na čelu sa Loek Heelmanom
- Istraživanje je longitudinalno i realizuje se na svakih 10 godina, a Crna Gora je prvi put uključena u ovaj projekat u poslednjem talasu (Decembar 2008)
- U Crnoj Gori terensko istraživanje realizovala je specijalizovana međunarodna istraživačka agencija - **GALLUP**
- Ukupan broj ispitanika je projektovan u svakoj zemlji Evrope na 1500 ispitanika, a realizovani uzorak u Crnoj Gori je iznosio 1516
- Primijenjen je dvostruko stratifikovan uzorak sa slučajnim izborom ispitanika u finalnim popisnim krugovima što obezbjeđuje standardnu statističku grešku uzorka od $\pm 2.5\%$ sa intervalom povjerenja od 95% za pojave sa incidencom od 50%

Povjerenje u obrazovni sistem Crne Gore

		Veoma veliko povjerenje	Uglavnom veliko povjerenje	Ne baš veliko povjerenje	Nemam nimalo povjerenja
	Francuska	16.2%	59.7%	20.9%	3.3%
	Njemačka	5.0%	43.9%	41.8%	9.4%
	Austrija	10.9%	54.5%	30.3%	4.3%
	Holandija	7.7%	53.5%	34.0%	4.8%
	Litvanija	1.5%	55.1%	38.8%	4.6%
	Češka	11.1%	43.9%	37.4%	7.6%
	Slovačka	14.0%	61.6%	21.0%	3.3%
	Rumunija	27.4%	46.6%	21.7%	4.3%
	Bugarska	9.7%	32.5%	40.7%	17.1%
	Grčka	11.5%	38.3%	34.5%	15.7%
	Ruska Federacija	17.3%	49.4%	25.9%	7.4%
	Albanija	7.9%	34.1%	48.2%	9.8%
	Bosna i Hercegovina	16.8%	43.0%	34.0%	6.2%
	Crna Gora	20.9%	46.9%	28.4%	3.8%
	Srbija	9.9%	43.2%	39.8%	7.1%
	Švajcarska	18.4%	64.7%	15.8%	1.1%
	Ukupno	16.0%	49.4%	28.2%	6.3%

Osnovni nalazi istraživanja

- Građani imaju pozitivan stav prema Univerzitetu i visoko ocenjuju kvalitet studija na državnom Univerzitetu
- Građani iskazuju veoma visok nivo poverenja u obrazovni sistem u Crnoj Gori
- Percepcija korupcije građana u čitavom društvu je relativno visoka
- Percepcija korupcije građana kada je reč o Univerzitetu komparativno je značajno manje izražena nego u većem broju oblasti (carina, policija, sudstvo, zdravstvo itd.)
- Studenti su uglavnom zadovoljni sveukupnim studijama na UCG
- Studenti UCG smatraju da korupcija na UCG postoji u maloj mjeri
- Komparativno, najveći stepen korupcije studenti prijavljuju kada je riječ o korišćenju veza i protekcije prilikom polaganja ispita
- Po studentima ključni razlozi za postojanje korupcije su neefikasno gonjenje korupcije od strane nadležnih, nepostojanje jasnih procedura i standarda na Univerzitetu za borbu protiv korupcije, nedostatak volje uprave fakulteta i Univerziteta da se obračuna sa korupcijom i nezainteresovanost studenata da se bore protiv korupcije

